

รายงานฉบับสมบูรณ์
กิจกรรมส่งเสริมการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพ
การผลิตและเศรษฐกิจชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

แพลตฟอร์ม แพลตฟอร์มบ่มเพาะหมู่บ้านวิทยาศาสตร์
(Science Community Incubator : SCI)
โครงการหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง
(Food Bank ลำปางหลวง) ปีที่ 3

ผู้รับผิดชอบโครงการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพร อำทอง

เครือข่ายคลินิกเทคโนโลยี สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

เสนอต่อ
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตและเศรษฐกิจชุมชน
(ปี 2569)

โครงการหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง
(Food Bank ลำปางหลวง) ปีที่ 3

ดำเนินงานโดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริพร อ่ำทอง

รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งนภา ช่างเจรจา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สันติ ช่างเจรจา

ดร. ภัทรภรณ์ ศรีสมรรถการ

ดร. สุภาวดี แชน

ดร. พยุงศักดิ์ มะโนชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นีอร โฉมศรี

นายสันติพงษ์ ศิลปะสมบูรณ์

นายณพดล สันเทพ

เครือข่ายคลินิกเทคโนโลยี สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

202 หมู่ที่ 17 ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง

โทรศัพท์ 054-342553 โทรสาร 054-342550

www.lartc.rmutl.ac.th

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่สนับสนุนงบประมาณการดำเนินงานภายใต้การประสานงานของเครือข่ายคลินิกเทคโนโลยีสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ขอขอบพระคุณสมาชิกเกษตรกรเครือข่ายตำบลลำปางหลวง บ้านนางเหลียว บ้านม้า และบ้านจู้ด ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง วิทยากรปราชญ์เกษตรจังหวัดลำปาง ตลอดจนเครือข่ายหน่วยงานในพื้นที่ สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ที่ให้ความสนใจและมี ส่วนสนับสนุนจัดกิจกรรมการเรียนรู้พื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพของเกษตรกร ผู้เพาะเห็ด ขอขอบคุณศพก.อำเภอเกาะคา สำนักงานเทศบาลตำบลลำปางหลวง และไร่ยาวรัตน์ ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ที่อนุเคราะห์เป็นวิทยากรและวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือสำหรับดำเนินงาน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนที่สนับสนุนและช่วยเหลือในการดำเนินงานทางคณะดำเนินงานขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ชื่อโครงการ โครงการหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง) ปีที่ 9

คณะดำเนินงาน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพร อ่ำทอง
2. รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งนภา ช่างเจรจา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สันติ ช่างเจรจา
4. ดร. ภัทราภรณ์ ศรีสมรรถการ
5. ดร. สุภาวดี แซ่ม
6. ดร. พยุงศักดิ์ มะโนชัย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิอร โฉมศรี
8. นายสันติพงษ์ ศิลปะสมบูรณ์
9. นายนพดล สันเทพ

ระยะเวลา 1 ปี (ตุลาคม 2568 – กันยายน 2569)

บทนำ

โครงการเรื่อง “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง) ปีที่ 3” มีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และการปรับใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรสูงวัยในชุมชนตำบลลำปางหลวง โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญดังนี้:

1. เพื่อพัฒนาชุมชนบ้านนางเหลียวให้มีความเข้มแข็งในการพึ่งตนเอง โดยนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่เข้ามาใช้ในการจัดการผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพ
2. เพื่อนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาปรับประยุกต์ใช้สร้างพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชนของตำบลลำปางหลวง ให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพของชุมชนตำบลลำปางหลวง
3. เพื่อสร้างเครือข่ายและการบูรณาการร่วมของหน่วยงานในพื้นที่หน่วยงานภาคการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาธนาคารอาหารชุมชนของตำบลลำปางหลวงอย่างยั่งยืน

โครงการนี้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ของเกษตรกรสูงวัยในพื้นที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและนวัตกรรมพร้อมเข้ามาปรับใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชนได้อย่างยั่งยืน

สถานการณ์ด้านการเกษตรของตำบลลำปางหลวง พบว่าการปลูกพืชของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นพืชเชิงเดี่ยวซ้ำๆ ในพื้นที่เดิม ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน มีการใช้สารเคมีทางการเกษตรสำหรับการทำนาข้าวในปริมาณสูง จึงทำให้เกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตพืชที่สูงขึ้นในทุกๆ ปี ปัญหาในเรื่องการระบาดของศัตรูพืช ทำเกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก ปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่ได้ลดปริมาณลง คุณภาพต่ำ และไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เกษตรกรขายผลผลิตไม่ได้ราคา จำเป็นต้องขายผลผลิตในราคาต่ำขาดทุน นอกจากนี้เกษตรกรบางกลุ่มที่ปลูกไม้ผลไม่ยืนต้น ในฤดูกาลผลิตมีราคาตกต่ำ เกษตรกรยังเข้าไม่ถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ช่วยในการนำผลผลิตมาแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้มีงานวิจัยและองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตพืช และการดูแลรักษา การจัดการโรค และแมลงศัตรูพืชอย่างถูกวิธี การจัดการระบบการให้น้ำ และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลลำปางหลวงเพื่อสร้างมาตรฐานการผลิตพืชผักสวนครัวที่มีคุณภาพปลอดภัยและ

ได้มาตรฐาน การดำเนินโครงการนี้จะเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกรสูงวัยในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะมีการจัดอบรมและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายท้องถิ่นจะช่วยให้ชุมชนสามารถนำความรู้และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืน

ผลลัพธ์ที่คาดหวังคือเกษตรกรสูงวัยในชุมชนตำบลลำปางหลวงจะมีทักษะและความรู้ในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชนได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับท้องถิ่นจะช่วยให้ชุมชนมีพื้นที่การเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

สรุปบทเรียน

การดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตและเศรษฐกิจชุมชน “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง ปีที่ 3)” ปี 2569 โดยการสนับสนุนของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในพื้นที่ทำการผลิตพืชผักสวนครัว พืชผักสมุนไพร เห็ด และพืชอาหารของกลุ่มเกษตรกรเครือข่าย บ้านนางเหลียว บ้านม้า และบ้านจู้ด ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ที่มีความต้องการพัฒนาอาชีพพืชผักสวนครัว พืชผักสมุนไพร และพืชอาหาร ให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด และเป็นแหล่งอาหารของคนด้อยโอกาสในชุมชน การดำเนินงานของโครงการฯ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานสนับสนุนของภาครัฐในพื้นที่สร้างกิจกรรมเชิงบูรณาการร่วมกันโดยให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ใช้องค์ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยของคณะดำเนินงานมาปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงและเข้าใจความรู้ได้ง่ายยิ่งขึ้น สร้างกลไกการมีส่วนร่วมหลังมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยใช้การทดลอง และการลงมือปฏิบัติจริงเป็นฐานสร้างการเรียนรู้ให้เกษตรกรเกิดองค์ความรู้เฉพาะและเหมาะสมต่อการนำไปขยายผลใช้จริงในการจัดการผลิตพืชผักสวนครัว พืชผักสมุนไพร เห็ด พืชอาหารในท้องถิ่น และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่าย การดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีภายใต้โครงการเพิ่มศักยภาพธุรกิจชุมชนมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องเป็นห่วงโซ่ตั้งแต่ต้นทางในการจัดการผลิตจนถึงระยะสุดท้ายของการเก็บเกี่ยวผลผลิต และปลายทางสุดท้ายคือการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์เกษตรของชุมชน ที่ตรงตามเป้าหมายด้านคุณภาพและมีมาตรฐานความปลอดภัย ตลอดจนกลไกการจำหน่ายผลผลิตเพื่อให้เกษตรกรได้มีประสบการณ์ในการจัดการผลิตที่เน้นคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและเกิดผลตอบแทนรายได้ที่มีความคุ้มค่า ภายใต้การดำเนินงานโครงการฯ พบปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการผลิตพืชที่มีคุณภาพ คือ การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชอย่างถูกวิธี การจัดการระบบการให้น้ำที่เหมาะสม ถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยของเกษตรกรที่ยังไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านการจัดการผลิตในเชิงธุรกิจขาดเป้าหมายโดยส่วนใหญ่มักใช้การปลูกผักเป็นอาชีพเสริม รองจากการทำนาปลูกข้าว ทำให้ไม่สามารถพัฒนาเป็นอาชีพหลักที่สร้างรายได้ในเชิงธุรกิจได้อย่างแท้จริง แต่ภายใต้แนวทางการดำเนินงานของโครงการฯ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในแนวทางการพัฒนาอาชีพที่มุ่งเป้าเชิงธุรกิจได้ โดยสรุปในการดำเนินงานถ่ายทอดเทคโนโลยีภายใต้โครงการฯ ได้ผลผลิตที่สอดคล้องตามเป้าหมายที่กำหนดมีสมาชิกที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม การติดตามผลการดำเนินการโครงการเพิ่มศักยภาพธุรกิจชุมชน “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง ปีที่ 3)” ปี 2569 โดยการสนับสนุนของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยใช้แบบติดตามผลและการสอบถามข้อมูลจากสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 25 รายจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 35 ราย คิดเป็น ร้อยละ 71.42 พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้คิดเป็น ร้อยละ 100 โดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในด้านเป็นรายได้หลัก/รายได้เสริม นำไปใช้ทันที ในครัวเรือน โดยสามารถนำความรู้ที่ได้นำไปขยายผลต่อด้านการประยุกต์เป็นองค์ความรู้ใหม่ และไปต่อยอดในการปฏิบัติดูแลรักษามะนาวที่ปลูกในครัวเรือนให้มีการเจริญเติบโตที่ดี ได้ผลผลิตสามารถใช้ลดรายจ่ายในครัวเรือนและช่วยเพิ่มรายได้ต่อเดือน ในช่วง 9,000 บาท/เดือน มากถึงร้อยละ 42 สำหรับการประเมินรายได้ที่เพิ่มขึ้น พบว่า ผู้เข้าอบรมมีรายได้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 9,857.17 บาท/เดือน หรือ 118,285.71 บาท/ปี และผลตอบแทนของโครงการ มีมูลค่า 23.91 เท่าของงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเป้าหมายและผลลัพธ์จากการดำเนินงานของโครงการ หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปาง
หลวง (Food Bank ลำปางหลวง ปีที่ 3)

ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ/ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (หน่วยนับ)	ข้อมูลที่ต้อง จัดเก็บ
1.จำนวนผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี (คน)	30	35
2.ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับการถ่ายทอดฯ	80	100
3.ร้อยละผู้รับการถ่ายทอดฯ มีการนำไปใช้ประโยชน์	80	100
4.จำนวนเทคโนโลยีที่มีการถ่ายทอด 4.จำนวนเทคโนโลยีที่มีการถ่ายทอด 4.1 การถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตพืชระบบอินทรีย์ 4.2 การถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตพืชระบบ GAP 4.3 การผลิตพืชด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม 4.4 กระบวนการขอรับรองมาตรฐานการผลิตพืช 4.5 การนำเทคโนโลยีระบบ Smart Farm มาประยุกต์ใช้ในการผลิตพืชผักสวน ครัว และเห็ด 4.6 เทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชแบบอินทรีย์ 4.7เทคโนโลยีการผลิตปุ๋ยหมักผสมชีวภัณฑ์	5	7
5.สัดส่วนผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดจากการดำเนินงานคลินิก เทคโนโลยีโครงการเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ	เท่ากับหรือ มากกว่า 1	23.91

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 รายละเอียดโครงการ	1
ข้อเสนอโครงการปี 2569	1
บทที่ 2 ผลการดำเนินงานถ่ายทอดเทคโนโลยี	28
บทที่ 3 สรุปผลการดำเนินงาน	40
ภาคผนวก	44
ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน	45
รายชื่อผู้เข้าร่วมอบรม	58

บทที่ 1 รายละเอียดโครงการ

แบบฟอร์ม

2

ข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
การส่งเสริมการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและเศรษฐกิจชุมชน

5

6

แพลตฟอร์มบ่มเพาะหมู่บ้านวิทยาศาสตร์
Science Community Incubator : SCI

8

แพลตฟอร์มบ่มเพาะหมู่บ้านวิทยาศาสตร์ (Science Community Incubator : SCI) จัดทำขึ้นเพื่อให้ทีมนักวิจัยได้นำความรู้และประสบการณ์ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปแก้ปัญหา โจทย์ของการการพัฒนาชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มโอกาสของการเข้าถึง วทน. ทั้งนี้ แพลตฟอร์ม SCI จึงมุ่งเน้นการนำ วทน. ไปพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างชุมชนวิทยาศาสตร์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยคนในชุมชนมีหลักคิดเชิงวิทยาศาสตร์ สามารถพึ่งพาตนเองได้ สร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ และสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง “นักวิทย์ชุมชน (STI changemakers)” เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนและท้องถิ่นในการบริหารจัดการตนเอง มีความสามารถในการบริหารห่วงโซ่คุณค่าเพื่อเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนมีการสร้างระบบข้อมูลและแพลตฟอร์มความรู้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยมีเป้าหมายสุดท้าย (ultimate goal) คือ การสร้างโอกาสให้ชาวบ้าน ได้ลุกขึ้นมาแก้ปัญหาของชุมชนเอง สร้างความเข้มแข็งเพื่อสร้างรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาวสู่การสร้าง “นวัตกรรมชุมชน” ต่อไป

ขั้นตอนการพัฒนา	แนวทางเบื้องต้น
ปีที่ 1 อยู่รอด สมาชิกในชุมชนสามารถรับรองความรู้และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์	การให้ความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม ผ่านการอบรม บ่มเพาะให้คำปรึกษา สร้างต้นแบบ
ปีที่ 2 เข้มแข็ง ชุมชนสามารถเป็นต้นแบบและสามารถถ่ายทอดความรู้ไปยังชุมชนอื่น ๆ	จัดให้สมาชิกในชุมชนได้ฝึกถ่ายทอดความรู้ บ่มเพาะเพื่อเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมในอนาคต
ปีที่ 3 เติบโต ชุมชนสามารถคิด สร้าง พัฒนานวัตกรรมของตนเอง เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่	เสริมทักษะที่จำเป็นต่อการสร้างนวัตกรรมชุมชนของตนเอง

☐ โครงการใหม่

☐ โครงการต่อเนื่องปีที่ 2

☒ โครงการต่อเนื่องปีที่ 3

1. ชื่อหน่วยงาน : สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

2. ชื่อโครงการ : หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง) ปีที่ 3

3. ห่วงโซ่คุณค่า(Value chain) : NO-04 : นวัตกรรมเพื่อเกษตรปลอดภัย

4.รายชื่อผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ร่วมโครงการ :

รายชื่อผู้ร่วมโครงการ ระบุชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง เบอร์โทร อีเมล	หน้าที่รับผิดชอบ ในโครงการ ¹	องค์ความรู้/เทคโนโลยี/ นวัตกรรมที่รับผิดชอบใน โครงการ	ประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้อง กับโครงการ ²
1. นางสาวศิริพร นามสกุล อ่ำทอง เบอร์โทร 088-290-3171 Email: amthong56@gmail.com	หัวหน้าโครงการ	1. การผลิตพืชในระบบ เกษตรปลอดภัย 2. การจัดการโรคพืชด้วย ชีววิธีและผสมผสาน 3. การถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับการเพาะเห็ดชนิด ต่างการผลิตเห็ดที่มี คุณภาพ การดูแลรักษา ระบบการจัดการน้ำ ภายในโรงเรือน การ จัดการโรคและแมลง	1. หัวหน้าโครงการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต เห็ดปีที่ 1-3 ปี 2564- 2566 2. ความเชี่ยวชาญด้านโรค พืช 3. อาจารย์ประจำสาขาพืช ศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลล้านนา ลำปาง
2. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งนภา ขำเจรจา ตำแหน่ง อาจารย์ Email: changjeraja@hotmail.com โทรศัพท์ 083-2034040	ผู้ร่วมโครงการ	-การผลิตพืชปลอดภัย	-การผลิตพืชปลอดภัย -การจัดการธาตุอาหารพืช -การผลิตไม้ดอก -เทคโนโลยีชีวภาพทาง การเกษตร
3. ผศ. สันติ ขำเจรจา ตำแหน่ง อาจารย์ Email: C_sunti@hotmail.com โทรศัพท์ 086-7304040	ผู้ร่วมโครงการ	-การผลิตพืชในระบบ ปลอดภัย -ระบบการให้น้ำในโรงเห็ด	-การผลิตพืชในระบบ ปลอดภัย -เทคโนโลยีการผลิตไม้ผล -การจัดการธาตุอาหารพืช -การให้ปุ๋ยพร้อมกับระบบการ ให้น้ำ -การจัดการดินน้ำปุ๋ยที่ เหมาะสมต่อการผลิตพืช - ระบบการให้น้ำในโรงเห็ด
4. ดร.ภัทราภรณ์ ศรีสมรรถการ ตำแหน่ง: อาจารย์ สถาบันวิจัยเทคโนโลยี เกษตร มทร.ล้านนา โทร: 085-0562339 Email: patr99@hotmail.com , s_patr@yahoo.com	วิทยากร/ ผู้เชี่ยวชาญ	1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ อาหารและเครื่องดื่มสุขภาพ จากผักและผลไม้อินทรีย์ (มะเขี๋ยง หม่อน ผักเชียงดา ฟักทอง ถั่วเหลือง เสาวรส หัว บุก มะม่วง ฯลฯ) 2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์สุขภาพ (ไส้อ้ว หมูยอ ไส้กรอกไขมันต่ำ ฯลฯ)	1. การพัฒนาอาหารสุขภาพ/ ผักและผลไม้ 2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีเครื่องดื่ม (น้ำผลไม้ ไวน์ผลไม้) 3. เทคโนโลยีเนื้อสัตว์และ ผลิตภัณฑ์

		3. การพัฒนาสถานที่ผลิตตามมาตรฐาน GMP, HACCP และการขอเครื่องหมาย อย.	4. การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการผลิตอาหาร เช่น GMP, HACCP
5. ดร.สุภาวดี แซ่ม ตำแหน่ง: อาจารย์ โทร: 089-9399136 Email:chamsupawadee@gmail.com	ผู้ร่วมโครงการ	1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารจากผักและธัญพืชอินทรีย์ (ข้าว หัวบุก ธัญพืช ฯลฯ) 2. การพัฒนาสถานที่ผลิตตามมาตรฐาน GMP, HACCP และการขอเครื่องหมาย อย.	1. เทคโนโลยีแป้ง 2. เคมีอาหาร 3. เทคโนโลยีการแปรรูปอาหาร
6. ดร. พยงค์ศักดิ์ มะโนชัย โทรศัพท์ : 094-609-7997 E-mail: pkmanochai1972@gmail.com	ผู้ร่วมโครงการ	เทคโนโลยีการแปรรูปอาหาร การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร การออกแบบโรงงานและเครื่องจักร การวางแผนผังโรงงาน	เทคโนโลยีแปรรูปอาหาร การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร การออกแบบเครื่องจักร ออกแบบและวางแผนผังโรงงาน
7. ผศ.ดร. นิอร โฉมศรี	ผู้ร่วมโครงการ	เทคโนโลยีการแปรรูปอาหารและการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร	การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มด้วยการประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ เอนไซม์จากจุลินทรีย์
10. นายสันติพงษ์ ศิลปะสมบูรณ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข สำนักงานเทศบาลตำบลลำปางหลวง อำเภอกาชา จังหวัดลำปาง โทร.089-7559010	ผู้ร่วมโครงการ	ผู้แทนหน่วยงาน/ผู้ประสานงานชุมชน	ผู้แทนหน่วยงานในชุมชน
11. นายนพดล สันเทพ ประธาน Smart Farmer ภาคเหนือ โทร. 083-4732588	ผู้ร่วมโครงการ	ผู้ประสานงานชุมชน	เทคโนโลยีการผลิตเห็ดแบบครบวงจร

5. ลักษณะโครงการ : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ที่ต้องการและกรอกข้อมูลพร้อมหลักฐานตามที่ระบุ

- ☐ 5.1 เป็นโครงการที่กลุ่มเป้าหมายอยู่ในฐานข้อมูลแผนงานการให้บริการคำปรึกษาและข้อมูลเทคโนโลยี (ปีที่ให้คำปรึกษา.....)
- ☐ 5.2 เป็นโครงการที่มีผู้ร่วมโครงการมีความเชี่ยวชาญในทุกประเด็นปัญหาและครอบคลุมทุกห่วงโซ่คุณค่า (ปรากฏในชื่อผู้เสนอโครงการและผู้ร่วมโครงการหรือแผนการดำเนินโครงการ)
- ☒ 5.3 เป็นโครงการต่อเนื่องที่เคยได้รับการสนับสนุนจากโครงการคลินิกเทคโนโลยีหรือโครงการที่เคยดำเนินการ มาแล้วจากแหล่งทุนอื่น (ปีที่ดำเนินการ.2567)
☞ แนบผลการดำเนินงานและผลสำเร็จที่ผ่านมาประกอบด้วย
- ☐ 5.4 เป็นโครงการใหม่ (ไม่เคยดำเนินการหรือรับงบประมาณจากแหล่งใด) โดยเป็นโครงการที่

- ☐ 1) เป็นความต้องการของชุมชน โดยได้แนบหลักฐานตามแบบสำรวจความต้องการ (แบบฟอร์มแสดงเจตจำนงเข้าร่วมแพลตฟอร์ม SCl)
- ☐ 2) มาจากสมาชิกอาสาสมัครวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (โปรตระกูลข้อมูล) ...โดยได้แนบหนังสือขอความช่วยเหลือทางวิชาการ (แบบหนังสือขอความช่วยเหลือทางวิชาการหรือเทคโนโลยี)
- ☐ 3) เป็นข้อเสนอความต้องการของจังหวัด/ท้องถิ่น ผ่านทางหน่วยงาน อว. ในพื้นที่ เช่น อว.ส่วนหน้า หน่วยปฏิบัติการเครือข่าย อว. ระดับภาค
- ☐ 5.5 เป็นผลงานวิจัยและพัฒนาที่มีความพร้อมในการนำไปแก้ไขปัญหาชุมชน/หมู่บ้าน

6. หลักการและเหตุผล :

โครงการต่อเนื่อง

อาชีพการเกษตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย และมีความสำคัญต่อระบบความมั่นคงทางอาหารของโลก เกษตรกรรมเป็นต้นทางการผลิตปัจจัยการดำรงชีวิต คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย การเพิ่มขึ้นของประชากรส่งผลต่อความต้องการปัจจัยดังกล่าวเพิ่มมากยิ่งขึ้น การเพิ่มผลผลิตในภาคการเกษตรสามารถทำได้โดย การขยายพื้นที่การผลิต การเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ และการลดการสูญเสียในกระบวนการผลิตโดยรวม การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรส่งผลต่อความต้องการที่อยู่อาศัย ทำให้เกิดการรุกพื้นที่เข้าไปยังพื้นที่การเกษตรเดิม ส่งผลให้พื้นที่ทำการเกษตรลดจำนวนลง รวมไปถึงสภาพภูมิอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ปัญหาร้ายพิบัติทางธรรมชาติ การระบาดของโรคแมลงศัตรูพืช ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง การขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ทำให้มีต้นทุนในการผลิตเพิ่มสูงขึ้น แต่ราคาและคุณภาพของผลผลิตลดลง ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรในอนาคต แม้ปัญหาภาคการเกษตรในปัจจุบันจะมีมากมาย แต่ก็ยังมีกลุ่มบุคคลจำนวนไม่น้อยที่สนใจปรับเปลี่ยนมาทำอาชีพเกษตร และต้องการเข้าสู่กระบวนการผลิตพืช แต่กลุ่มคนเหล่านี้ยังขาดทักษะและความรู้ในวิชาชีพที่เฉพาะทางด้านการเกษตรที่สำคัญ โดยเฉพาะในด้านการจัดการพืช คือ การรู้จักพันธุ์พืช ชนิดพืช วัฏจักร วงจรชีวิต ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโต คุณภาพ และความต้องการของผู้บริโภค และต้องรู้จักวิธีการจัดการ การปลูกพืชทั้งกระบวนการผลิต เริ่มตั้งแต่ระยะก่อนปลูก จนถึงระยะเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การยืดอายุการเก็บรักษา การจำหน่ายผลผลิต รวมไปถึงการบริหารความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น การปลูกพืชเป็นการค้ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก แม้จะมีองค์ความรู้ของการปลูกพืชชนิดนั้น ๆ เผยแพร่สู่สาธารณะ แต่ละวิธีก็เทคนิคและหลักการที่แตกต่างกันไปตามความเชี่ยวชาญเหล่านั้น ซึ่งความรู้เหล่านั้นอาจมีการเผยแพร่ผ่านสื่อหรือไม่ได้เผยแพร่ หรือบางความรู้ที่เผยแพร่ไม่ได้ผ่านการวิจัยและพัฒนา ทำให้เมื่อนำมาทำซ้ำแล้วได้ผลไม่เหมือนเดิม การคัดเลือกองค์ความรู้ทางวิชาการผ่านการทำงานวิจัยและการพัฒนา ถ่ายทอดและขยายผลสู่เกษตรกร เป็นการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงองค์ความรู้ในการทำการเกษตร เป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและเพิ่มความสามารถในการทำการเกษตรให้กับเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน

ตำบลลำปางหลวง เป็นตำบลที่มีผู้พิการทุกกลุ่มอายุ ร้อยละ 4.25 ของประชากรทั้งหมด และตำบลมีประชากรที่เป็นผู้สูงอายุ ถึงร้อยละ 26.03 ของประชากรทุกกลุ่มอายุ โดยผู้สูงอายุเป็นผู้สูงอายุ วัยต้น ร้อยละ 13.14 ของประชากรทั้งหมด วัยกลาง 70-79 ร้อยละ 5.85 ของประชากรทุกกลุ่มอายุ ส่วนใหญ่กลุ่มคนพิการและผู้สูงอายุได้รับเงินช่วยเหลือเบี้ยยังชีพเพียงอย่างเดียวเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน จากการสำรวจเพื่อสอบถามความต้องการให้ช่วยเหลือในช่วงโควิดในกลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการและติดเตียง จำนวน 2,347 คนพบว่า มีผู้สูงอายุและคนพิการ มีต้องการอาหารและความต้องการอาชีพเพื่อเสริมรายได้ นอกจากนั้นจะเป็นหน้ากากอนามัย เจล

แอลกอฮอล์ และผ้าอ้อมอนามัย โดยเทศบาลตำบลลำปางหลวงได้ให้การสนับสนุนหน้ากากอนามัยสำหรับคนพิการไปแล้ว 6,650 ชิ้น เจลสำหรับกลุ่มติดเตียงและสูงอายุจำนวน 170 ขวด

ด้านอาหารและอาชีพ ได้ประชุมแลกเปลี่ยนกับ ผู้ใหญ่บ้านกำนัน ประธาน อสม. 13 หมู่บ้าน เพื่อหาแนวทางในการจัดหาอาชีพที่สามารถทำได้และมีต้นทุนของแต่ละชุมชน พบว่า มีแหล่งทุนชุมชนคือมีเครื่องผลิตก้อนเชื้อเห็ดของกลุ่มคนพิการหมู่ที่ 3 บ้านป่าเหียง แต่ขาดงบประมาณในการผลิตและขาดการบริหารจัดการที่ดี โดยอุปกรณ์เครื่องมือชุดนี้สามารถผลิตจำหน่ายเป็นก้อนเห็ดชนิดต่างๆ ออกจำหน่ายเพื่อหาทุนในตลาดทั่วไป และจำหน่ายราคาถูกให้กับชุมชน เพื่อนำกำไรมาสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มคนพิการสูงอายุ ติดเตียงและครอบครัว ผลผลิตจากเห็ดสามารถนำมาแปรรูปอาหารจากเห็ดที่เก็บได้นาน เช่น น้ำพริกเห็ด ข้าวเกรียบเห็ด และการนำเห็ดไปประกอบกับผักชนิดอื่นเป็นชุดอาหารกึ่งสำเร็จรูปพร้อมปรุง เช่น ชุดแกงแค ชุดน้ำพริก หรือการนำผักที่มีในชุมชนมารวมกับ เห็ดประกอบเป็นอาหารปรุงสุกจำหน่ายราคาถูกให้กับประชาชนในชุมชนในช่วงโควิด หรือการรับจัดอาหารและอาหารว่างของการประชุมของหน่วยงานในพื้นที่และนอกพื้นที่ หัวใจของการพัฒนานวัตกรรมอาชีพโดยมีชุมชนเป็นฐาน คือการวางระบบแบรนด์และการตลาดชุมชนที่อยู่ในรูป ตลาดสดชุมชน และตลาดสดชุมชนออนไลน์ นำครอบครัวของคนพิการสูงอายุและติดเตียงรวมถึงประชากรที่ตกงานด้วยโอกาสในชุมชนจากโควิด มาเป็นแรงงานในการบริหารจัดการตลาด จัดระบบการจำหน่ายประชาสัมพันธ์ Facebook ,เพจ ,Line และจัดระบบชนิดและจำนวนสินค้าผลิตผลเกษตรชุมชน อาหารปรุงสุก อาหารกึ่งสำเร็จรูปพร้อมปรุง อาหารแปรรูป พร้อมจัดระบบการส่งแบบไปรษณีย์ชุมชนโดยใช้แรงงานของชุมชนที่ว่างงาน โดยสามารถขยายผลโดยการนำก้อนเชื้อเห็ดที่ไม่ออกดอก เศษอาหารมาหมักกับใบไม้ ผสมกับแกลบ กาบมะพร้าว ดิน ขี้วัวขี้ควาย เพาะปลูกเป็นไม้พอกอากาศ ไม้มุงค และต้นกล้าพืชผักสวนครัว เพิ่มรายได้และเป็นการขยายพันธุ์พืชผักในชุมชน เป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรอินทรีย์ครัวเรือนสู่นวัตกรรมอาหารสุขภาพชุมชนโดยกลุ่มคนพิการ ตำบลลำปางหลวง อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง

กลุ่มเป้าหมายของโครงการวิจัย ประกอบด้วย คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ จำนวน 100 คน จาก 13 หมู่บ้าน ตำบลลำปางหลวง อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง โดยแยกออกเป็น ประกอบด้วย คนพิการ และผู้ดูแล 28 คนผู้ว่างงานจำนวน 7 คนแรงงานนอกระบบรวมทุกประเภทจำนวน 75 คน ซึ่งจะมีเกณฑ์ของกลุ่มเป้าหมาย คือ เป็นคนพิการหรือผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลลำปางหลวง หรือได้รับการรับรองจากสถานบริการสาธารณสุขหรือผู้นำชุมชน และผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์เป็นกลุ่มที่ว่างงาน และแรงงานนอกระบบประเภทเกษตรกรรม บริการ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ที่มีความสนใจ ความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพและทักษะอาชีพ จากการสมัครร่วมโครงการพัฒนาอาชีพเกษตรอินทรีย์สู่อาหารสุขภาพชุมชน ผ่านผู้ใหญ่บ้านกำนัน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยชุมชนร่วมประเมินความพร้อมของครัวเรือนว่ามีพื้นที่ในการดำเนินการเกษตร หรือญาติครอบครัวสนับสนุนช่วยเหลือพื้นที่ดำเนินการเกษตร และชุมชนพร้อมช่วยเหลือในกรณีที่มีปัญหา

จากปัญหาความต้องการอาหารและอาชีพ ทีมนักวิจัยได้ประชุมแลกเปลี่ยนกับ คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลลำปางหลวง ผู้ใหญ่บ้านกำนัน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ของ 13 หมู่บ้านในตำบลลำปางหลวง เพื่อหาแนวทางในการจัดหาอาชีพที่สามารถทำได้โดยใช้ต้นทุนของชุมชนเป็นหลัก พบว่า มีแหล่งทุนชุมชนคือมีเครื่องผลิตก้อนเชื้อเห็ดของกลุ่มคนพิการหมู่ที่ 3 บ้านป่าเหียง แต่ยังขาดงบประมาณในการผลิตและขาดการบริหารจัดการที่ดี อีกทั้งอุปกรณ์เครื่องมือชุดนี้สามารถผลิตจำหน่ายเป็นก้อนเห็ดชนิดต่างๆ ออกจำหน่ายเพื่อหาทุนในตลาดทั่วไป และจำหน่ายราคาถูกให้กับชุมชน เพื่อนำกำไรมาสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียงและครอบครัว ผลผลิตสามารถนำมาแปรรูปอาหารที่เก็บได้นาน เช่น น้ำพริกเห็ด ข้าวเกรียบเห็ด และการนำเห็ดไปประกอบกับผักที่มีในชุมชนประกอบเป็นอาหารจำหน่ายราคาถูกให้กับประชาชนในชุมชนในช่วงโควิด ฉะนั้นการมองทุนชุมชนที่มีอยู่จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการต่อยอดให้เกิดอาชีพในชุมชนตำบลลำปางหลวง ที่จะเชื่อมโยงไปถึงการพัฒนาสู่นวัตกรรมอาชีพ ซึ่งหัวใจของการพัฒนานวัตกรรมอาชีพโดยมีชุมชนเป็นฐาน คือการ

เรียนรู้เพิ่มทักษะและวางแผนการผลิต การตลาด ที่กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ประกอบการจำหน่ายในตลาดสดชุมชน ตลอดจนการพัฒนาเป็นตลาดสดชุมชนออนไลน์ โดยใช้แรงงานของชุมชนที่ว่างงาน ที่เป็นครอบครัวของคนพิการ สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสที่ตกงานด้อยโอกาสในชุมชนจากโควิด มาเป็นแรงงานในการบริหารจัดการตลาด จัดระบบ การจำหน่ายประชาสัมพันธ์และบริหารจัดการชนิดและจำนวนผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชน ในรูปอาหารสด และอาหารแปรรูป โดยสามารถขยายผล เพิ่มรายได้และเป็นการขยายพันธุ์พืชผักในชุมชนเป็นการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ครั้วเรือนสู่สวัสดิการอาหารสุขภาพชุมชนโดยกลุ่มคนพิการ ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง กลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มผู้สูงอายุ เกษตรกรผู้มีรายได้น้อย กลุ่มอาชีพนอกภาคการเกษตร กลุ่มผู้พิการ และคนดูแลผู้ พิการ จำนวน 13 หมู่บ้าน ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง โดยมีเกณฑ์คือเป็นคนพิการที่มีบัตร คนพิการ หรือ ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลลำปางหลวง หรือ ได้รับการรับรองจากสถานบริการสาธารณสุข โดยเป็นคนพิการที่มีความสนใจ ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพ จากการสมัครผ่านผู้ใหญ่บ้านกำนัน อสม. โดย ชุมชนประเมินความพร้อมของครัวเรือน ว่ามีพื้นที่ในการดำเนินการเกษตรหรือญาติครอบครัวสนับสนุนช่วยเหลือ พื้นที่ดำเนินการเกษตร และชุมชนพร้อมช่วยเหลือในกรณีที่มีปัญหา โดยแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่มๆละ 25 คน พัฒนา แนวคิดในการบริหารจัดการในเรื่องการเกษตรอินทรีย์ครัวเรือน การเป็นผู้ประกอบการรายครัวเรือน และการ รวมตัวเป็นเครือข่ายผู้ประกอบการตำบล การจัดการระบบการตลาดชุมชนแบบตลาดสดครัวเรือนและตลาดสด ออนไลน์ ระบบการบริหารจัดการแบรนด์และจัดส่งสินค้าผลิตภัณฑ์ของชุมชน การพัฒนาอาหารแปรรูป อาหารกึ่ง สำเร็จรูป และอาหารปรุงสุก

ข้อมูลชุมชน

ตำบลลำปางหลวง มีประชากรที่เป็นคนพิการทุกกลุ่มอายุ ร้อยละ 4.25 และผู้สูงอายุร้อยละ 26.03 ของ ประชากรทุกกลุ่มอายุ โดยสามารถแยกออกเป็นผู้สูงอายุวัยต้น 60-69 ปี ร้อยละ 13.14 ผู้สูงอายุวัยกลาง 70-79 ปี ร้อยละ 5.85 จากการสำรวจเพื่อสอบถามความต้องการให้ช่วยเหลือในช่วงโควิดในกลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการและ ตติเตียง จำนวน 2,347 คน พบว่า มีผู้สูงอายุและคนพิการ มีต้องการอาหารและความต้องการอาชีพเพื่อเสริม รายได้ นอกจากนั้นจะเป็นหน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์ และผ้าอ้อมอนามัย โดยเทศบาลตำบลลำปางหลวงได้ให้ การสนับสนุนหน้ากากอนามัยสำหรับคนพิการไปแล้ว 6,650 ชิ้น แอลกอฮอล์สำหรับกลุ่มตติเตียงและสูงอายุ จำนวน 170 ขวด ประชากรกลุ่มเปราะบางตำบลลำปางหลวง ที่ควรได้รับการสนับสนุนอาชีพ คือ กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มคนพิการ ที่รวมกันคิดเป็นร้อยละ 30.28 ของประชากรทั้งหมดของตำบลลำปางหลวง และ ร้อยละ 82.25 ของกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มคนพิการ ได้รับเงินช่วยเหลือเบี้ยยังชีพเพียงอย่างเดียวเพื่อใช้ในการดำรงชีวิต ประจำวัน จึงทำให้เกิดภาวะหนี้สินและการว่างงาน โดยประชากรทั้ง 2 กลุ่มเมื่อได้รับการพัฒนาศักยภาพและ ทักษะก็สามารถประกอบอาชีพหารายได้เพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันได้

จากปัญหาความต้องการอาหารและอาชีพ ทีมหน่วยพัฒนาอาชีพได้ประชุมแลกเปลี่ยนกับ ผู้ใหญ่บ้านกำนัน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ของ 13 หมู่บ้านในตำบลลำปางหลวง เพื่อหาแนวทางในการจัดหา อาชีพที่สามารถทำได้โดยใช้ต้นทุนของชุมชนเป็นหลัก พบว่า มีแหล่งทุนชุมชนคือมีเครื่องผลิตก้อนเชื้อเห็ดของ กลุ่มคนพิการหมู่ที่ 3 บ้านป่าเหียง แต่ยังขาดงบประมาณในการผลิตและขาดการบริหารจัดการที่ดี อีกทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือชุดนี้สามารถผลิตจำหน่ายเป็นก้อนเห็ดชนิดต่างๆ ออกจำหน่ายเพื่อหาทุนในตลาดทั่วไป และจำหน่าย ราคาถูกให้กับชุมชน เพื่อนำกำไรมาสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยตติเตียงและครอบครัว ผลผลิตสามารถนำมาแปรรูปอาหารที่เก็บได้นาน เช่น น้ำพริกเห็ด ข้าวเกรียบเห็ด และการนำเห็ดไปประกอบกับ ผักที่มีในชุมชนประกอบเป็นอาหารจำหน่ายราคาถูกให้กับประชาชนในชุมชนในช่วงโควิด ฉะนั้นการมองทุนชุมชน ที่มีอยู่จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการต่อยอดให้เกิดอาชีพในชุมชนตำบลลำปางหลวง ที่จะเชื่อมโยงไปถึงการพัฒนา นวัตกรรมอาชีพ ซึ่งหัวใจของการพัฒนานวัตกรรมอาชีพโดยมีชุมชนเป็นฐาน คือการเรียนรู้เพิ่มทักษะและวางแผนการผลิต การตลาด ที่กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ประกอบการจำหน่ายในตลาดสดชุมชน ตลอดจนการพัฒนาเป็น

ตลาดสดชุมชนออนไลน์ โดยใช้แรงงานของชุมชนที่ว่างงาน ที่เป็นครอบครัวของคนพิการสูงอายุและผู้ด้อยโอกาสที่ตกงานด้อยโอกาสในชุมชนจากโควิด มาเป็นแรงงานในการบริหารจัดการตลาด จัดระบบการจำหน่ายประชาสัมพันธ์ และบริหารจัดการชนิดและจำนวนผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชน ในรูปอาหารสด และอาหารแปรรูป โดยสามารถขยายผล เพิ่มรายได้และเป็นการขยายพันธุ์พืชผักในชุมชนเป็นการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ครัวเรือนสู่นวัตกรรมอาหารสุขภาพชุมชนโดยกลุ่มคนพิการ ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ จำนวน 100 คน จาก 13 หมู่บ้าน ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง โดยแยกออกเป็น ประกอบด้วย คนพิการและผู้ดูแล 28 คน ผู้ว่างงานจำนวน 7 คน แรงงานนอกระบบรวมทุกประเภทจำนวน 75 คน ซึ่งจะมีเกณฑ์ของกลุ่มเป้าหมาย คือ เป็นคนพิการหรือผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลลำปางหลวง หรือได้รับการรับรองจากสถานบริการสาธารณสุขหรือผู้นำชุมชน และผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์เป็นกลุ่มที่ว่างงาน และแรงงานนอกระบบ ประเภทเกษตรกรรม บริการ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ที่มีความสนใจ ความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพและทักษะอาชีพ จากการสมัครร่วมโครงการพัฒนาอาชีพเกษตรอินทรีย์สู่อาหารสุขภาพชุมชน ผ่านผู้ใหญ่บ้านกำนัน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยชุมชนร่วมประเมินความพร้อมของครัวเรือนว่ามีพื้นที่ในการดำเนินการเกษตร หรือญาติครอบครัวสนับสนุนช่วยเหลือพื้นที่ดำเนินการเกษตร และชุมชนพร้อมช่วยเหลือในกรณีที่มีปัญหา

กลุ่มเป้าหมายเป็นประชากรที่ไม่มีอาชีพหลักทำให้รายได้ไม่พอใช้จ่ายประจำวัน โดยในกระบวนการฝึกอาชีพจะแบ่งออกเป็นกลุ่ม 4 กลุ่มๆละ 25 คน คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มพระธาตุฯ ประกอบด้วย หมู่ที่ 1,2,7,8,11

กลุ่มที่ 2 กลุ่มกลาง ที่ประกอบด้วย หมู่ที่ 3,4

กลุ่มที่ 3 กลุ่มม้า ประกอบด้วย หมู่ 6,9,13

กลุ่มที่ 4 กลุ่มจู้ด ประกอบด้วย หมู่ 5,10,12

การแบ่งกลุ่มเป็นการแบ่งกลุ่มตามสภาพพื้นที่หมู่บ้านใกล้เคียงเพื่อลดขั้นตอนในการประสานงาน เพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน เนื่องจากสถานการณ์โควิดที่ต้องแบ่งกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็กลงตามมาตรการการควบคุมโรค ความแตกต่างของผู้สูงอายุและคนพิการที่มีสมรรถนะที่แตกต่างอาจต้องใช้แบบประเมินสมรรถนะเพื่อแบ่งกลุ่มในการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพ เพื่อพัฒนาแนวคิดในการบริหารจัดการในเรื่องการเกษตรอินทรีย์ครัวเรือน การเป็นผู้ประกอบการรายครัวเรือน และการรวมตัวเป็นเครือข่ายผู้ประกอบการ

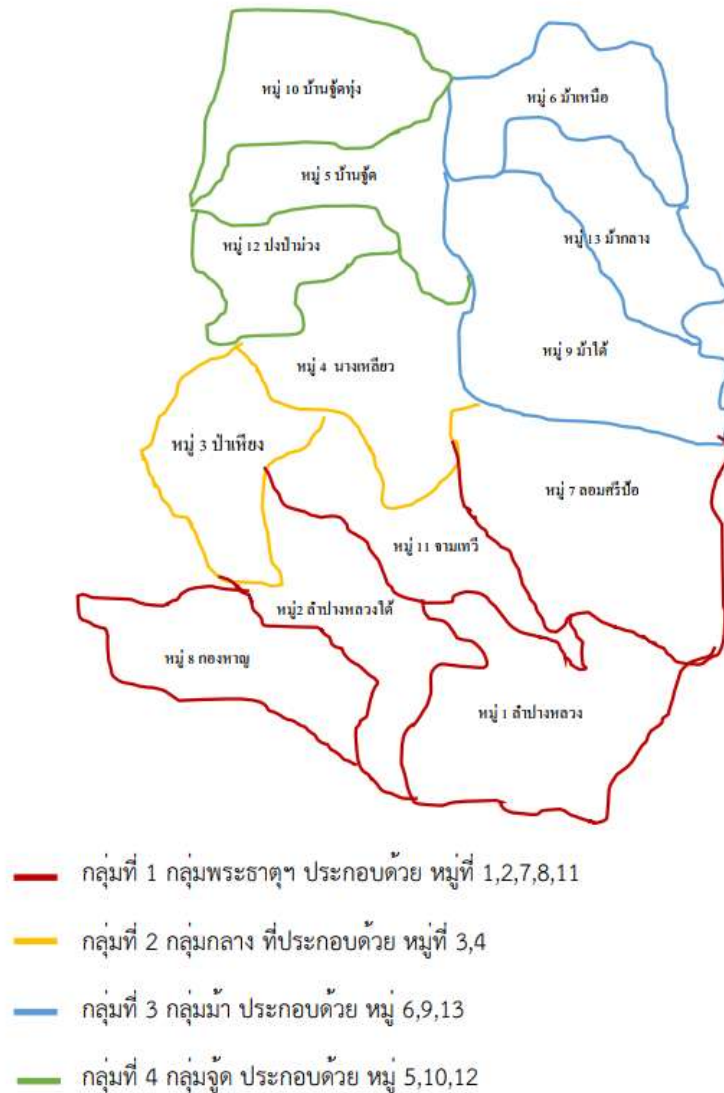
ทั้งนี้การพัฒนาอาชีพในกลุ่มเป้าหมาย อาจมีข้อจำกัดในเรื่องแรงงานที่อาจไม่มีประสิทธิภาพเหมือนคนทั่วไป จึงต้องนำคนทั่วไปคือครอบครัวและผู้ดูแล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน เริ่มจากครอบครัวของกลุ่มเป้าหมาย มาเป็นแรงงานสนับสนุน บริหารจัดการระบบการตลาด เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน เพราะชุมชนช่วยเหลือชุมชน ในรูปลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ เลือแบ่งปัน สร้างอาชีพในชุมชน การสร้างสังคมเอื้ออาทรแบบเดิมที่พึ่งพาตนเองช่วยเหลือกันในอดีต แต่เพิ่มระบบการบริหารจัดการแบบมีอาชีพเท่าเทียม ครอบคลุม โดยมีชุมชนเป็นฐานการวิเคราะห์ชุมชน

การวิเคราะห์ชุมชน

ตำบลลำปางหลวง มีทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่1 บ้านลำปางหลวง , หมู่2 บ้านใต้ , หมู่3 บ้านป่าเหียง , หมู่4 บ้านนางเหลียว , หมู่5 บ้านจู้ด , หมู่6 บ้านม้าเหนือ , หมู่7 บ้านล้อมศรีบ่อ , หมู่8 บ้านกองหาญ , หมู่9 บ้านเม้าใต้ , หมู่10 บ้านจู้ดเหนือ หมู่ที่ 11 บ้านจามเทวี หมู่ที่ 12 บ้านปางม่วงและหมู่ที่ 13 บ้านม้ากลาง แบ่ง

พื้นที่กลุ่มเป้าหมายเป็น 4 กลุ่มคือ กลุ่มพระธาตุฯ ประกอบด้วย หมู่ที่ 1,2,7,8,11 กลุ่มกลาง ที่ประกอบด้วย หมู่ที่ 3,4 กลุ่มที่ 3 กลุ่มม้า ประกอบด้วย หมู่ 6,9,13 และกลุ่มที่ 4 กลุ่มจู้ด ประกอบด้วย หมู่ 5,10,12

แผนที่ตำบลลำปางหลวงแบ่งกลุ่มตามพื้นที่

4

ตำบลลำปางหลวง มีพื้นที่รวมประมาณ 28 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 18,303 ไร่ หรือพื้นที่ประมาณ ร้อยละ 5.08 ของพื้นที่ของอำเภอ ประชากรทั้งสิ้น 9,461 คน แยกเป็น ชาย 4,540 คน หญิง 4,921 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ยประมาณ 345 คน/ตารางกิโลเมตร การทำงานด้านสุขภาพมีหน่วยงาน โรงพยาบาลส่งเสริมตำบลบ้านจู้ด รับผิดชอบ 7 หมู่บ้านคือ หมู่ที่ 4,5,6,9,10,12,13 และศูนย์บริการสาธารณสุขลำปางหลวง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลลำปางหลวง รับผิดชอบ 6 หมู่บ้านคือหมู่ที่ 1,2,3,7,8,11 ตำบลลำปางหลวงมีทุนการทำงานในพื้นที่ คือ ชมรมคนพิการตำบลลำปางหลวง ที่ก่อตั้งโดย คนพิการและครอบครัวคนพิการตั้งแต่ปี 2558 มาตรฐาน ISO องค์กรคนพิการ เป็นแกนหลักในการเชื่อมประสานคนพิการในทุกหมู่บ้าน ,ชมรมผู้สูงอายุตำบลลำปางหลวง ,ผู้ใหญ่บ้านกำนันทั้ง 13 หมู่บ้าน ,คณะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 257 คน และการทำงานร่วมกับเครือข่าย คือ เครือข่ายไร้ยาวรัตน์ แหล่งเรียนรู้เกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียง ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปจังหวัดลำปาง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

ตำบลบ้านจู้ด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเกาะคา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มูลนิธินวัตกรรมทางสังคม มูลนิธิพิทักษ์ดวงตาลำปาง ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน

ศูนย์บริการสาธารณสุขลำปางหลวง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลลำปางหลวงเป็นหน่วยงานสุขภาพที่ถ่ายโอนมาตั้งแต่ปี 2550 เป็นสถานีนามายถ่ายโอนแห่งแรกและแห่งเดียวในจังหวัดลำปาง หน่วยงานจึงเป็นหน่วยงานที่บริการด้านสุขภาพเหมือนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และทำหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมคือการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้ง 13 หมู่บ้านของตำบลลำปางหลวง ร่วมกับแกนนำชุมชนและผู้นำชุมชนในพื้นที่ อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นฐานทุนของชุมชนที่จะเป็นทีมหนุนเสริมในพื้นที่ให้กับกลุ่มเป้าหมายมองเรื่องของการสร้างระบบการทำงานแบบเครือข่ายชุมชนเป็นฐาน เริ่มตั้งแต่การทำความเข้าใจแผนงานโครงการ การติดตามกลุ่มเป้าหมายก่อน-หลังโครงการ และการหนุนเสริมช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายระหว่างฝึกทักษะอาชีพ

ข้อมูลวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำไปใช้แก้ปัญหา

ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหาด้วย วทน. / การบริหารจัดการ
- กลุ่มคนด้อยโอกาส ผู้พิการ คนนอกภาคการเกษตร ผู้ยากจน ผู้มีรายได้น้อย ขาดแคลนแหล่งอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย แนวทางการผลิตพืชอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการ - ปัญหาโรคแมลงศัตรูพืช การใช้สารเคมีทางการเกษตรที่มากเกินไปจนเกิดมลพิษ - ต้นทุนการผลิตที่สูง ผลผลิตล้นตลาด รายได้ต่ำ - เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ วิธีการทำเกษตรที่เปลี่ยนไป	- การผลิตพืชระบบ GAP - การผลิตพืชระบบอินทรีย์ - การใช้พลังงานทดแทนจากพลังงานแสงอาทิตย์ - การเกษตรระบบ Smart Farm - การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์พืชและธนาครอาหารชุมชน - การสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยีการแปรรูป ธนอมอาหารด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม - การผลิตเมล็ดพันธุ์พืช - การทำธนาครเมล็ดพันธุ์พืชชุมชน - การทำธนาครอาหารชุมชน

กรณีโครงการต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงานโครงการต่อเนื่องปีที่ 2 ปีงบประมาณ 2568

การดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตและเศรษฐกิจชุมชน “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง ปีที่ 2)” ปี 2568 โดยการสนับสนุนของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในพื้นที่ทำการผลิตพืชผักสวนครัว พืชผักสมุนไพร เห็ด และพืชอาหารของกลุ่มเกษตรกรเครือข่าย บ้านนางเหลียว บ้านม้า และบ้านจู้ด ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ที่มีความต้องการพัฒนาอาชีพพืชผักสวนครัว พืชผักสมุนไพร และพืชอาหาร ให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด และเป็นแหล่งอาหารของคนด้อยโอกาสในชุมชน การดำเนินงานของโครงการฯให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานสนับสนุนของภาครัฐในพื้นที่สร้างกิจกรรมเชิงบูรณาการร่วมกันโดยให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ใช้องค์ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยของคณะดำเนินงานมาปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงและเข้าใจความรู้ได้ง่ายยิ่งขึ้น สร้างกลไกการมีส่วนร่วมหลังมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยใช้การทดลอง และการลงมือปฏิบัติจริงเป็นฐานสร้างการเรียนรู้ให้เกษตรกรเกิดองค์ความรู้เฉพาะและเหมาะสมต่อการ

นำไปขยายผลใช้จริงในการจัดการผลิตพืชผักสวนครัว พืชผักสมุนไพร เห็ด พืชอาหารในท้องถิ่น และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่าย การดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีภายใต้โครงการเพิ่มศักยภาพเกษตรกรชุมชนมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องเป็นห่วงโซ่ตั้งแต่ต้นทางในการจัดการผลิตจนถึงระยะสุดท้ายของการเก็บเกี่ยวผลผลิต และปลายทางสุดท้ายคือการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์เกษตรของชุมชน ที่ตรงตามเป้าหมายด้านคุณภาพและมีมาตรฐานความปลอดภัย ตลอดจนกลไกการจำหน่ายผลผลิตเพื่อให้เกษตรกรได้มีประสบการณ์ในการจัดการผลิตที่เน้นคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและเกิดผลตอบแทนรายได้ที่มีความคุ้มค่า ภายใต้การดำเนินงานโครงการฯ พบปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการผลิตพืชที่มีคุณภาพ คือ การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชอย่างถูกวิธี การจัดการระบบการให้น้ำที่เหมาะสม ถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยของเกษตรกรที่ยังไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านการจัดการผลิตในเชิงธุรกิจขาดเป้าหมายโดยส่วนใหญ่มักใช้การปลูกผักเป็นอาชีพเสริม รองจากการทำนาปลูกข้าว ทำให้ไม่สามารถพัฒนาเป็นอาชีพหลักที่สร้างรายได้ในเชิงธุรกิจได้อย่างแท้จริง แต่ภายใต้แนวทางการดำเนินงานของโครงการฯ มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในแนวทางการพัฒนาอาชีพที่มุ่งเป้าเชิงธุรกิจได้ โดยสรุปในการดำเนินงานถ่ายทอดเทคโนโลยีภายใต้โครงการฯ ได้ผลผลิตที่สอดคล้องตามเป้าหมายที่กำหนดมีสมาชิกที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม จำนวนทั้งสิ้น 107 ราย สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด 7 ราย ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้คิดเป็น ร้อยละ 100 โดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในด้านเป็นรายได้หลัก/รายได้เสริม นำไปใช้ทันที ในครัวเรือน โดยสามารถนำความรู้บ้างองค์ความรู้ที่ได้รับไปขยายผลต่อในด้านการประยุกต์เป็นองค์ความรู้ใหม่ และไปต่อยอดในการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผักสวนครัว พืชผักสมุนไพร พืชอาหารในชุมชน และมีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริม ที่ปลูกในครัวเรือนให้มีการเจริญเติบโตที่ดี ได้ผลผลิตสามารถใช้ลดรายจ่ายในครัวเรือนและช่วยเพิ่มรายได้ต่อเดือน ในช่วง 3,500 – 5,000 บาท/เดือน มากถึงร้อยละ 100.00 สำหรับการประเมินรายได้ที่เพิ่มขึ้น พบว่า ผู้เข้าอบรมมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 6,433.33 บาท/เดือน หรือ 77,200 บาท/ปี และผลตอบแทนของโครงการ มีมูลค่า 13.65 เท่าของงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุน

ตารางสรุปผลการดำเนินงานโครงการปีที่ 1/2568

ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ/ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (หน่วยนับ)	ข้อมูลที่ต้อง จัดเก็บ
1.จำนวนผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี (คน)	107	30
2.ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับการถ่ายทอดฯ	100	100
3.ร้อยละผู้รับการถ่ายทอดฯ มีการนำไปใช้ประโยชน์	100	100
4.จำนวนเทคโนโลยีที่มีการถ่ายทอด 4.1 เทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์อินทรีย์ 4.2 เทคโนโลยีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์คุณภาพ 4.3 การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสมของชุมชน 4.4 การจัดทำธนาคารเมล็ดพันธุ์ชุมชน 4.5 การจัดทำธนาคารอาหารชุมชน	5	5

5.สัดส่วนผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดจากการดำเนินงานคลินิกเทคโนโลยีโครงการเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ	เท่ากับหรือมากกว่า 1	13.65
--	----------------------	-------

ผลการดำเนินงานทุกปีที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ปี 2567

ผลผลิต/ผลลัพธ์	หน่วย	ปีงบประมาณ 2567		การนำไปใช้ประโยชน์	วิทยากรตัว คุณ	มูลค่าทาง เศรษฐกิจ
		แผน	ผล			
1. จำนวนองค์ความรู้/เทคโนโลยีที่ถ่ายทอด	เรื่อง	5	5	1. เทคโนโลยีการผลิตพืชผักสวนครัว เห็ด และพืชสมุนไพร ตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี 2. เทคโนโลยีการผลิตพืชผักสวนครัว เห็ด และพืชสมุนไพร ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ 3. เทคโนโลยีระบบ Smart farm อย่างง่าย สำหรับการให้น้ำในแปลงปลูกพืช	-	-
2. สินค้า/บริการที่ได้รับการพัฒนา	รายการ	1	3	1. พืชผักสวนครัว/พืชผักสมุนไพร/เห็ดปลอดสารพิษ 2. บัญหมักมูลแพะ 3. ไข่ไก่สด	-	15,000 บาท (ข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน)
3. จำนวนผู้เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี	ราย	100	107	เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยีจำนวน 107 ราย	-	-
4. จำนวนสินค้าหรือบริการที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน	รายการ	(ปี 2569)	(ปี 2569)	อยู่ในระหว่างการจัดทำแปลงปลูกในระยะปรับเปลี่ยนเพื่อขอรับรองมาตรฐาน	-	-

สรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

การดำเนินงานโครงการ หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง) ปีที่ 1 มีเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ เป็นเกษตรกรในพื้นที่ตำบลลำปางหลวง ในหมู่บ้าน บ้านนางเหลียว บ้านม้า และบ้านจู้ด เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 107 คน ผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจ 99.70 เทคโนโลยีที่ถ่ายทอด 5 เทคโนโลยี สัดส่วนผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 9.81

7. วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนาชุมชนบ้านนางเหลียวให้มีความเข้มแข็งในการพึ่งตนเอง โดยนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่เข้ามาใช้ในการจัดการผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพ
2. เพื่อนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาปรับประยุกต์ใช้สร้างพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชนของตำบลลำปางหลวง ให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพของชุมชนตำบลลำปางหลวง
3. เพื่อสร้างเครือข่ายและการบูรณาการร่วมของหน่วยงานในพื้นที่หน่วยงานภาคการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาธนาคารอาหารชุมชนของตำบลลำปางหลวงอย่างยั่งยืน

8. กลุ่มเป้าหมาย :

ชื่อกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผลิตผักอินทรีย์ตำบลลำปางหลวง.

ชื่อผู้ประสานงาน นายสันติพงษ์ ศิลปะสมบูรณ์ (ผู้ประสานงานชุมชน) เบอร์โทร 089-7559010 สำนักงานเทศบาลตำบล ลำปางหลวง

พิกัดของกลุ่มเป้าหมาย...ละติจูด..... ลองจิจูด.....

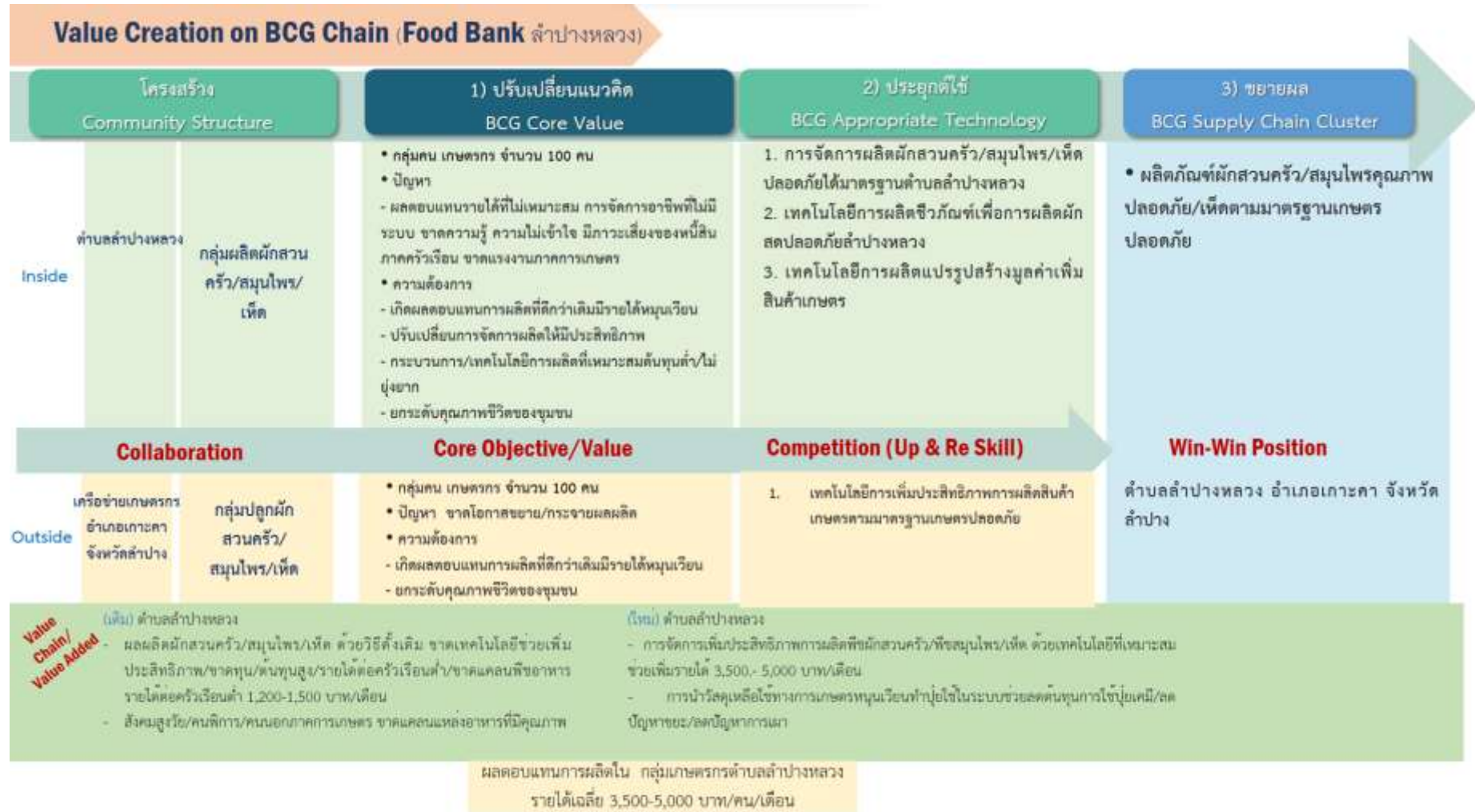
9. ระยะเวลาดำเนินการ : วันเริ่มต้น - สิ้นสุดโครงการจากการวางแผนระยะยาว 3 ปี

ปีที่ 1 ตุลาคม 2566 – กันยายน 2567.

ปีที่ 2 ตุลาคม 2567 – กันยายน 2568.

ปีที่ 3 ตุลาคม 2568 – กันยายน 2569.

10. ห่วงโซ่คุณค่า(Value Chain):

ธนาคารอาหารชุมชน FOOD BANK ลำปางหลวง

PAIN POINT

กลุ่มคนด้อยโอกาสในชุมชน ผู้พิการ ผู้มีรายได้น้อย
คนนอกภาคการเกษตร คนยากจนในพื้นที่ตำบลลำปางหลวง
ขาดแคลนแหล่งอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย

แนวทางการแก้ไขปัญหา

การนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการ
ผลิตพืชอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐานเพื่อเป็น
แหล่งอาหารคุณภาพดีให้แก่คนในชุมชน

องค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ใช้

การผลิตพืชระบบ GAP
การผลิตพืชระบบอินทรีย์
ระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
การเกษตรระบบ Smart Farm
การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์พืชและธนาคาร
เมล็ดพันธุ์ชุมชน
Food Bank ลำปางหลวง
การแปรรูปและถนอมอาหารด้วย
เทคโนโลยีที่เหมาะสม

แนวทางการร่วมมือ

1. สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง
2. สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
3. สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
4. สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร
5. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดลำปาง
6. เกษบาลตำบลลำปางหลวง
7. ไร่ยาวรัตน์

ผลผลิต

1. เกษตรกรได้รับองค์ความรู้การผลิตพืชเพื่อธนาคารอาหารชุมชนในพื้นที่ตำบลลำปางหลวงและนำองค์ความรู้ที่ได้ไปสร้างธนาคารอาหารเพื่อชุมชนได้
2. เกษตรกรในพื้นที่ลำปางหลวงมีธนาคารอาหารชุมชนที่เป็นแหล่งผลิตพืชอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยเพื่อการผลิตอาหารที่มีคุณภาพสำหรับชุมชน
3. ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้มีรายได้น้อย คนนอกภาคการเกษตร มีพื้นที่แหล่งอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยสำหรับการบริโภคได้อย่างยั่งยืน

11. แผนธุรกิจชุมชนหรือโมเดลธุรกิจ :

**แผนธุรกิจ (Business Model) ของโครงการ
หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง)**

Key Partners	Key Activity	Value Proposition	Customer Relationships	Customer Segments
1. สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง 2. สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา 3. สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร 4. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดลำปาง 5. เทศบาลตำบลลำปางหลวง 6. โรยัวร์คันน์	-การถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตพืชระบบ GAP -การถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตพืชระบบอินทรีย์ -องค์ความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม -กระบวนการขอรับการขึ้นทะเบียนมาตรฐานการผลิตพืชระบบ GAPและระบบอินทรีย์ -การนำเทคโนโลยีระบบ Smart Farm อย่างง่ายมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชอาหารของชุมชน	-การพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มเกษตรกร -การสร้างความมั่นคงทางอาหาร -การสร้างความเข้มแข็งในการรวมกลุ่ม -การสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย -การเพิ่มมูลค่าผลผลิตสินค้า	-การรวมกลุ่มของเกษตรกร การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการผลิต -การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้จากผู้ใช้ผลผลิต และความพึงพอใจในสินค้า (Stakeholders) -การติดตามและประเมินผล	- กลุ่มผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส คนนอกภาคการเกษตร เกษตรกรผู้มีรายได้น้อยในพื้นที่บ้านนางเหลียว ตำบลลำปางหลวง -ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรปลอดภัย
Key Resources -ที่ดิน/แรงงาน/เมล็ดพันธุ์/เงินทุนหมุนเวียน/องค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการผลิตพืช		Channels -ตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ -ห้างสรรพสินค้า -ระบบการค้าออนไลน์		
Cost Structure -ต้นทุนในการดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้ -ต้นทุนในการจัดซื้ออุปกรณ์และการทำโรงเรือนระบบ Smart Farm -ต้นทุนในการติดตั้งระบบ IOT ในโรงเรือน -ต้นทุนการพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์		Revenue Streams -พื้นที่แปลงปลูกพืชธนาคารอาหารชุมชนและแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ของชุมชน -รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรผักปลอดภัย/ผักอินทรีย์ในธนาคารอาหารชุมชน -รายได้จากการจำหน่ายสินค้าแปรรูปจากผลผลิตในธนาคารอาหารชุมชน		

12. แผนการดำเนินงาน (Gantt Chart) :

12.1 แผนการดำเนินงานรายปี

กิจกรรม	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
ปีที่ 1 กิจกรรมที่1 การจัดเวทีชุมชนเพื่อระดมความคิดและจัดทำแผนการดำเนินงานของชุมชน กิจกรรมที่2 การถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตพืชระบบ GAP กิจกรรมที่3 การถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตพืชระบบอินทรีย์ กิจกรรมที่4 องค์ความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม กิจกรรมที่5 กระบวนการขอรับการขึ้นทะเบียนมาตรฐานการผลิตพืชระบบ GAPและระบบอินทรีย์ กิจกรรมที่6 การนำเทคโนโลยีระบบ Smart Farm อย่างง่ายมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชอาหารของชุมชน กิจกรรมที่7 การสรุปบทเรียนและถอดองค์ความรู้				170,000	อาจารย์ศิริพร อำทอง และคณะ
ปีที่ 2 กิจกรรมที่1 การจัดเวทีชุมชนเพื่อระดมความคิดและจัดทำแผนการดำเนินงานของชุมชน กิจกรรมที่2 การถ่ายทอดองค์ความรู้ธนาคารเมล็ดพันธุ์ชุมชน กิจกรรมที่3 การถ่ายทอดองค์ความรู้กระบวนการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์พืชที่มีคุณภาพเพื่อจัดทำธนาคารเมล็ดพันธุ์ของชุมชน กิจกรรมที่4 การถ่ายทอดองค์ความรู้กระบวนการผลิตพืชเพื่อการเก็บเมล็ดพันธุ์และการ				169,600	อาจารย์ศิริพร อำทอง และคณะ

คัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมของชุมชน กิจกรรมที่ 5 การสรุปบทเรียนและถอดองค์ความรู้					
ปีที่ 3 กิจกรรมที่1 การจัดเวทีชุมชนเพื่อระดมความคิดและจัดทำแผนการดำเนินงานของชุมชน กิจกรรมที่2 การถ่ายทอดองค์ความรู้การสร้างคุณค่าการผลิตพืชของชุมชนเพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชนที่เข้มแข็ง กิจกรรมที่3 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปและถนอมอาหารด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมจากพืชที่ปลูกในพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน กิจกรรมที่4 กระบวนการสร้างอาหารชุมชนที่ปลอดภัยและการสร้างตลาดจำหน่ายสินค้าของธนาคารอาหารชุมชน กิจกรรมที่5 กระบวนการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชนอย่างยั่งยืน กิจกรรมที่6 กระบวนการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างธนาคารเมล็ดพันธุ์ชุมชนอย่างยั่งยืน กิจกรรมที่7 การถอดองค์ความรู้ธนาคารอาหารชุมชนและธนาคารการผลิตเมล็ดพันธุ์ของชุมชน				250,000	อาจารย์ศิริพร อำทอง และคณะ
รวม	งบปีที่ 1 170,000	งบปีที่ 2 169,600	งบปีที่ 3 173,100	งบทั้งหมด 589,600	

12.2 แผนการดำเนินงานของปีที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

กิจกรรม	2568			2569									รวม	ผู้รับผิดชอบ	วิธีการ
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4					
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.			
แผนเงิน															
กิจกรรมที่1 การจัดเวที ชุมชนเพื่อระดม ความคิดและ จัดทำแผนการ ดำเนินงานของ ชุมชน			↔									24,286	อาจารย์ศิริพร และทีมงาน	ลงพื้นที่/ จัดประชุม ระดม ความคิด	
กิจกรรมที่ 2 การ ถ่ายทอดองค์ ความรู้การ จัดการโรค แมลงศัตรูพืช และการควบคุม ศัตรูพืชด้วยชีว วิธี และวิธี ผสมผสาน การ สร้างคุณค่าการ ผลิตพืชของ ชุมชน เพื่อสร้าง ธนาคารอาหาร ชุมชนที่เข้มแข็ง				↔								24,286	อาจารย์ศิริพร และทีมงาน	การ บรรยาย และลงมือ ปฏิบัติ	
กิจกรรมที่ 3 การ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการ แปรรูปและ ถนอมอาหาร ด้วยเทคโนโลยีที่ เหมาะสมจาก พืชที่ปลูกใน พื้นที่ธนาคาร อาหารชุมชน					↔							24,286	อาจารย์ศิริพร และทีมงาน	การ บรรยาย และลงมือ ปฏิบัติ	

กิจกรรมที่ 4 กระบวนการ สร้างอาหาร ชุมชนที่ ปลอดภัยและ การสร้างตลาด จำหน่ายสินค้า ของธนาคาร อาหารชุมชน													24,286	อาจารย์ศิริพร และทีมงาน	การ บรรยาย และลงมือ ปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 5 กระบวนการ สร้างการรับรู้ และการมีส่วน ร่วมของคนใน ชุมชนเพื่อสร้าง ธนาคารอาหาร ชุมชนอย่าง ยั่งยืน													24,286		
กิจกรรมที่ 6 กระบวนการ สร้างการรับรู้ และการมีส่วน ร่วมของคนใน ชุมชนเพื่อสร้าง ธนาคารเมล็ด พันธุ์ชุมชนอย่าง ยั่งยืน													24,286	อาจารย์ศิริพร และทีม วิทยากร	ลงพื้นที่ ระดม ความคิด
7. การถอดองค์ ความรู้ธนาคาร อาหารชุมชน และธนาคาร การผลิตเมล็ด พันธุ์ของชุมชน													24,286	อาจารย์ศิริพร และทีมงาน	ลงพื้นที่ ระดม ความคิด
8. การติดตาม สรุปประเมินผล และจัดทำ รายงาน													3,100	อาจารย์ศิริพร และทีมงาน	

ผลงาน: (จำนวนผู้รับการถ่ายทอดรวม 30 คน)	ผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีรวม 100 คน	173,100		
--	-------------------------------------	---------	--	--

13. ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ :

ผลผลิต/ผลลัพธ์	หน่วย	ค่าเป้าหมายในแต่ละปี		
		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
1. จำนวนคนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี	คน	100	100	100
2. จำนวนเทคโนโลยีที่ถ่ายทอด(ระบุรายละเอียดองค์ความรู้เทคโนโลยี)	เรื่อง	3	3	3
3. จำนวนวิทยากรที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นได้	คน	3	3	3
4. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ร้อยละ	80	80	80
5. จำนวนผู้นำความรู้/เทคโนโลยีที่ได้รับไปใช้ประโยชน์	คน	10	20	30
6. สัดส่วนมูลค่าทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น	เท่า	1.5	1.5	1.5
อื่น ๆ เช่น จำนวนพื้นที่ได้ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP/Organic จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน อย. เป็นต้น			2 มาตรฐาน	

14. หน่วยงานสนับสนุน :

ชื่อหน่วยงานสนับสนุน	รูปแบบการสนับสนุน
ระบุชื่อหน่วยงานที่ร่วมให้การสนับสนุนโครงการ	ระบุรูปแบบของการสนับสนุน เช่น งบประมาณ อาคารสถานที่ วิทยากร การจัดกิจกรรม ฯลฯ
เทศบาลตำบลลำปางหลวง	ผู้ประสานงานชุมชน
สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง	ผู้ประสานงานเกษตรกรเครือข่าย
สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา	ผู้ประสานงานเกษตรกรเครือข่าย
สำนักงานเกษตรอำเภอห้างฉัตร	ผู้ประสานงานเกษตรกรเครือข่าย
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง	ผู้ประสานงานเกษตรกรเครือข่าย
ไร่เยาวรัตน์	ผู้ประกอบการในชุมชน

15. ผลกระทบ :

ผลผลิต

1. ชุมชนต้นแบบธนาคารอาหารชุมชนของพื้นที่ตำบลลำปางหลวง 1 ชุมชน (ปีที่ 2)
2. พื้นที่ธนาคารอาหารชุมชนต้นแบบของตำบลลำปางหลวงอย่างน้อย 3 แปลง
3. แปลงปลูกพืชธนาคารอาหารชุมชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP หรืออินทรีย์อย่างน้อย 2 แปลง (ปีที่ 2)
4. คู่มือการทำธนาคารอาหารชุมชนอย่างยั่งยืน 1 เรื่อง (ปีที่ 2)
5. คู่มือการทำเมล็ดพันธุ์ชุมชน 1 เรื่อง (ปีที่ 2)
6. จำนวนผู้เข้ารับบริการ จำนวน 100 คน
7. องค์ความรู้การผลิตพืช GAP/อินทรีย์ ให้กลุ่มเป้าหมาย 2 เรื่อง
8. องค์ความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ชุมชนอย่างน้อย 3 พืช (ปีที่ 2)

ผลลัพธ์

1. เกษตรกรได้รับองค์ความรู้การผลิตพืชเพื่อธนาคารอาหารชุมชนในพื้นที่ตำบลลำปางหลวงและนำองค์ความรู้ที่ได้ไปสร้างธนาคารอาหารเพื่อชุมชนได้
2. เกษตรกรได้รับองค์ความรู้การผลิตพืชระบบ GAPและอินทรีย์ และสามารถผลิตพืชเพื่อขอรับรองมาตรฐานได้
3. เกษตรกรได้รับองค์ความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ชุมชนและการสร้างธนาคารเมล็ดพันธุ์ชุมชนที่มีคุณภาพ
4. เกษตรกรในพื้นที่ตำบลลำปางหลวงมีธนาคารอาหารชุมชนที่เป็นแหล่งผลิตพืชอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยเพื่อการผลิตอาหารที่มีคุณภาพสำหรับชุมชน
5. ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้มีรายได้ คนนอกภาคการเกษตร มีพื้นที่แหล่งอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยสำหรับการบริโภคได้อย่างยั่งยืน
6. ร้อยละของผู้รับบริการที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ผลกระทบ

1. รายได้ที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
1. รายจ่ายที่ลดลงของกลุ่มเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10
2. มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเทียบงบประมาณที่ได้รับ ไม่น้อยกว่า 1 เท่า (B/C ratio >1)
3. เพิ่มพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชนในพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 3 แปลง
4. ชุมชนตำบลลำปางหลวงมีแหล่งอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยเพื่อคนในชุมชนอย่างยั่งยืน และเป็นต้นแบบธนาคารอาหารชุมชนให้แก่พื้นที่อื่นๆในตำบลลำปางหลวง

15.1 เศรษฐกิจ

รายการผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มเกษตรกรคาดว่าจะผลิตเพื่อจำหน่ายต่อปี	รายได้ (บาท)
ผลิตภัณฑ์อาหาร	
1. ผักกับลาบ 70 บาท/กิโลกรัม* 50 กิโลกรัม/เดือน*12 เดือน	45,000
2. เห็ดสด 60 บาท/กิโลกรัม* 100 กิโลกรัม/เดือน* 12 เดือน	72,000
3. ไข่ไก่สด 110 บาท/แผง * 20 แผง/เดือน * 12 เดือน	26,000
4. ผักสวนครัวและพริกกระเทียมศรีราชา 70 บาท/กิโลกรัม* 35 กิโลกรัม/เดือน * 12 เดือน	40,000
7. ชุดผักแกงแค 30 บาท/ชุด*100 ชุด/เดือน*12 เดือน	36,000
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	
ปุ๋ยหมักจากเห็ดที่เปิดดอกแล้ว 50 บาท/ถุง * 50 ถุง/เดือน * 12 เดือน	20,000
ปุ๋ยหมักมูลแพะ 50บาท/ถุง*50ถุง/เดือน*12เดือน	20,000
รวมจำนวนเงินจากการเพิ่มรายได้/ปี (สามแสนเจ็ดหมื่นสามพันสี่ร้อยบาท)	259,000

ลดรายจ่าย -

15.2 สังคม (เช่น เกิดการจ้างงาน ลดการย้ายถิ่นฐาน ครอบครัวเป็นสุข เป็นต้น) โปรตรระบุ

เกิดการจ้างงานสร้างรายได้ จากการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งของคนในชุมชน เกิดการช่วยเหลือพึ่งพากันทั้งภายในและระหว่างชุมชน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันการศึกษา ทำให้เกิดการวิจัยพัฒนา ทำให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ เสริมสร้างความอยู่ดีกินดีเกิดความเข้มแข็งของภาคเกษตรความมั่นคงทางรายได้ ลดปัญหาสังคม เช่น ภาระหนี้สิน ปัญหายาเสพติด เกิดเป็นสังคมที่สงบสุข รักษาธรรมชาติ

15.3 สิ่งแวดล้อม (เช่น การลดปัญหามลพิษ การเพิ่มพื้นที่ป่า การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น)

การผลิตพืชผักในระบบเกษตรอินทรีย์ ช่วยให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการทำเกษตร ช่วยลดต้นทุนการผลิต ลดสารพิษตกค้าง และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีระบบ Smart Farm มาช่วยในการจัดการโรงเรือนเพาะเห็ด การติดตั้งระบบพ่นหมอกในโรงเห็ดเพื่อให้เกิดการประหยัดทรัพยากรน้ำที่นำมาใช้ภายในโรงเรือน รวมไปถึงการจัดการโรงเรือนที่สะอาดถูกสุขลักษณะ เพื่อลดปัญหาโรคและแมลงศัตรูของเห็ดที่จะเข้าทำลายเห็ดภายในโรงเรือนด้วย การลดขยะที่เหลือทิ้งจากเห็ดที่เปิดดอกแล้วนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักเพื่อลดปัญหามลพิษที่อาจเกิดการเผาทำลายวัสดุทางการเกษตร

16. งบประมาณขอรับการสนับสนุน :

จำนวนทั้งสิ้น 589,600 บาท (รวมทุกปีที่ขอรับงบประมาณ)

ปีที่ 1 พ.ศ.2566 จำนวน 170,000 บาท

ปีที่ 2 พ.ศ.2568 จำนวน 169,600 บาท

ปีที่ 3 พ.ศ. 2569 จำนวน 173,100 บาท

กิจกรรม	รายการค่าใช้จ่าย	ปริมาณ	ราคาต่อหน่วย	รวมเงิน
กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมที่1 การจัดเวทีชุมชนเพื่อระดมความคิดและจัดทำแผนการดำเนินงานของชุมชน กิจกรรมที่2 การถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการโรค แมลงศัตรูพืช และการควบคุมศัตรูพืชด้วยชีววิธี และวิธีผสมผสานการสร้างคุณค่าการผลิตพืชของชุมชนเพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชนที่เข้มแข็ง กิจกรรมที่3 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปและถนอมอาหารด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมจากพืชที่	1.1 ค่าตอบแทนวิทยากรบุคคลภายนอก	จำนวน 6 ชั่วโมง * 12 วัน	800	57,600
	1.2 ค่าอาหารกลางวันกิจกรรมอบรม 12 วัน (30 บาท/มื้อ/คน) (จำนวน 12 มื้อ * 30 คน)	จำนวน 30 คน * 12 มื้อ	100	36,000
	1.3 ค่าเครื่องดื่มและอาหารว่างกิจกรรมอบรม 12 วัน (35 บาท * 2 มื้อ/คน) (จำนวน 24 มื้อ * 30 คน * 35 บาท)	จำนวน 30 คน * 24 มื้อ	35	25,200
	1.4 ค่าวัสดุสำนักงาน - กระดาษ A4 - กระดาษสี - กระดาษกาวย่น - กรรไกร - คัตเตอร์ - กระดาษปกสี	1 ชุด	8,500	8,500
	1.5 ค่าวัสดุเกษตร - ปุ๋ยหมัก - แหนแดง - เมล็ดพันธุ์ผัก เช่น แตงกวา ฟักทอง บวบ - ค่าต้นกล้าผักสลัด เช่น คอส กรีนโอค เรดโอค	1 ชุด	9,500	9,500
	1.6 ค่าวัสดุงานบ้านงานครัว	1 ชุด	8,500	8,500

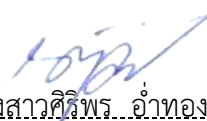
ปลูกในพื้นที่ธนาคาร อาหารชุมชน กิจกรรมที่4 กระบวนการสร้าง อาหารชุมชนที่ ปลอดภัยและการ สร้างตลาดจำหน่าย สินค้าของธนาคาร อาหารชุมชน กิจกรรมที่5 กระบวนการสร้าง การรับรู้และการมี ส่วนร่วมของคนใน ชุมชนเพื่อสร้าง ธนาคารอาหาร ชุมชนอย่างยั่งยืน กิจกรรมที่6 กระบวนการสร้าง การรับรู้และการมี ส่วนร่วมของคนใน ชุมชนเพื่อสร้าง ธนาคารเมล็ดพันธุ์ ชุมชนอย่างยั่งยืน กิจกรรมที่7 การ ถอดองค์ความรู้ ธนาคารอาหาร ชุมชนและธนาคาร การผลิตเมล็ดพันธุ์ ของชุมชน กิจกรรมที่8. การติดตาม สรุป ประเมินผลและ จัดทำรายงาน	- ถาดพลาสติก - ตะกร้าพลาสติก - ถุงพลาสติกใส - ถุงดำ - ถุงแพคผัก - หนัวยาง - กระละมังพลาสติก			
	1.7 วัสดุคอมพิวเตอร์ - เมสส์ไร้สาย - แป้นพิมพ์ - แพลตไทรซ์ - หมึกพิมพ์ 4 สี	1 ชุด	9,500	9,500
	1.8 ค่าจ้างเหมาทำป้ายไว้นิลพร้อม ออกแบบ สำหรับการจกกิจกรรม ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจำนวน 7 ป้าย ขนาด 1.2*2 เมตร	7 ป้าย	600	4,200
	1.9 ค่าจ้างเหมาออกแบบและทำ ฉลากผลิตภัณฑ์แปรรูป	1 งาน	7,500	7,500
	1.10 ค่าจ้างเหมาออกแบบทำป้ายจุด เรียนรู้และแปลงต้นแบบ จำนวน 3 ป้าย ขนาด 1*1.2 เมตร	3 ป้าย	800	2,400
	1.11 ค่าชดเชยน้ำมันเชื้อเพลิงในการ เดินทางไปอบรมเชิงปฏิบัติการ กิโลเมตรละ 4 บาท*ระยะทางไปกลับ 62..5 กม.*12 วัน	4 บาท*62.5 กม.* 12 วัน	3,000	3,000
รวมงบประมาณ ทั้งสิ้น	หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นสามพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน			173,100
หมายเหตุ ขอถัวเฉลี่ยจ่ายทุกรายการภายใต้งบประมาณที่ได้รับ				

17. การรายงานความก้าวหน้าติดตามและประเมินผล : ผู้รับผิดชอบโครงการต้องดำเนินการ ดังนี้

- (1) รายงานความก้าวหน้าโครงการผ่านระบบคลินิกเทคโนโลยีออนไลน์(CMO) รายไตรมาส
- (2) ผู้รับผิดชอบโครงการต้องให้ผู้รับบริการตอบแบบสำรวจวัดความพึงพอใจผู้รับบริการในขณะจัดกิจกรรม และผู้รับผิดชอบโครงการต้องให้ผู้รับบริการตอบแบบติดตามผลการนำไปใช้ประโยชน์หลังสิ้นสุดการดำเนินงานของโครงการ ก่อนจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์
- (3) ผู้รับผิดชอบโครงการต้องคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจ และ B/C ratio ของโครงการ
- (4) จัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์เป็นอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์พร้อมหนังสือนำเสนอส่งจากหน่วยงาน ไม่เกินวันที่ 30 กันยายน (วันสิ้นสุดปีงบประมาณ) ยกเว้นมีเหตุจำเป็น หรือสุดวิสัย
- (5) การขอขยายเวลา หากคาดว่าโครงการจะไม่สามารถจัดกิจกรรมตามแผนที่วางไว้และมีความจำเป็นต้องขอขยายเวลา ผู้รับผิดชอบโครงการต้องจัดทำหนังสือขอขยายเวลาโดยผู้บริหารหน่วยงาน เป็นผู้ลงนามในหนังสือถึง ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ก่อนวันที่ 15 กันยายน แจ้งให้ สป.อว. ทราบ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

18. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ :

การจัดกิจกรรมหรือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการในรูปแบบต่างๆเช่น แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ จดหมายข่าว วารสาร และสื่ออื่นใด **ต้องมีข้อความและสัญลักษณ์ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม**ซึ่งเป็นผู้ให้การสนับสนุนงบประมาณปรากฏทุกครั้ง และโครงการยินดีให้ความร่วมมือเข้าร่วมจัดแสดงผลงานในกิจกรรมต่างๆ ตามที่ สป.อว. ร้องขอ พร้อมทั้งทำตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ระบุในคู่มือการดำเนินงานฯ ทุกประการ

(นางสาวศิริพร อ่ำทอง...)

ผู้เสนอโครงการ
ตำแหน่ง**.....อาจารย์.....

บทที่ 2

ผลการดำเนินงานถ่ายทอดเทคโนโลยี โครงการ หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง ปีที่ 2) ปี 2568

มีกิจกรรม ดังนี้

1. คณะกรรมการดำเนินการ

1.1 สถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

1. นางสาวศิริพร อ่ำทอง
2. รศ.ดร. รุ่งนภา ช่างเจรจา
3. ผศ.สันติ ช่างเจรจา
4. ดร.ภัทราภรณ์ ศรีสมรรถการ
5. ดร.สุภาวดี แซ่ม
6. ผศ.พงศ์ยุทธ นวลบุญเรือง
7. ดร. พยงค์ศักดิ์ มะโนชัย
8. ผศ. ดร.นิอร โฉมศรี
9. นายสันติพงษ์ ศิลปะสมบูรณ์
10. นายนพดล สันเทพ

ทำหน้าที่วางแผนการดำเนินโครงการ ประสานงานวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และเครือข่ายเกษตรกร

1.2 วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ

1. นายนพดล สันเทพ ปราชญ์เกษตรจังหวัดลำปาง ผู้เชี่ยวชาญการเพาะเห็ด

2.1 แผนการดำเนินงานของโครงการ

กิจกรรม	2568			2569								รวม	ผู้รับผิดชอบ	วิธีการ
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4				
	ต.ค.	พ.ย	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.			
แผนเงิน														
กิจกรรมที่1 การจัดเวที ชุมชนเพื่อระดม ความคิดและ จัดทำแผนการ ดำเนินงานของ ชุมชน			↔									24,286	อาจารย์ศิริพร และทีมงาน	ลงพื้นที่/ จัดประชุม ระดม ความคิด
กิจกรรมที่ 2 การ ถ่ายทอดองค์ ความรู้การ จัดการโรค แมลงศัตรูพืช และการควบคุม ศัตรูพืชด้วยชีว วิธี และวิธี ผสมผสาน การ สร้างคุณค่าการ ผลิตพืชของ ชุมชน เพื่อสร้าง ธนาคารอาหาร ชุมชนที่เข้มแข็ง				↔								24,286	อาจารย์ศิริพร และทีมงาน	การ บรรยาย และลงมือ ปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 3 การ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการ แปรรูปและ ถนอมอาหาร ด้วยเทคโนโลยีที่ เหมาะสมจาก					↔							24,286	อาจารย์ศิริพร และทีมงาน	การ บรรยาย และลงมือ ปฏิบัติ

พืชที่ปลูกในพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน															
กิจกรรมที่ 4 กระบวนการสร้างอาหารชุมชนที่ปลอดภัยและการสร้างตลาดจำหน่ายสินค้าของธนาคารอาหารชุมชน							↔						24,286	อาจารย์ศิริพรและทีมงาน	การบรรยายและลงมือปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 5 กระบวนการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชนอย่างยั่งยืน								↔					24,286		
กิจกรรมที่ 6 กระบวนการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างธนาคารเมล็ดพันธุ์ชุมชนอย่างยั่งยืน									↔				24,286	อาจารย์ศิริพรและทีมวิทยากร	ลงพื้นที่ระดมความคิด
7. การถอดองค์ความรู้ธนาคารอาหารชุมชนและธนาคารการผลิตเมล็ดพันธุ์ของชุมชน									↔				24,286	อาจารย์ศิริพรและทีมงาน	ลงพื้นที่ระดมความคิด

8. การติดตาม สรุปประเมินผล และจัดทำ รายงาน			↔			↔			↔			↔	3,100	อาจารย์ศิริพร และทีมงาน	
ผลงาน: (จำนวนผู้รับการ ถ่ายทอดรวม 30 คน)	ผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีรวม 100 คน												173,100		

2.2 สรุปขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนของแต่ละกิจกรรมที่กำหนด

การดำเนินงาน มีกิจกรรม ดังนี้

การดำเนินโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตและเศรษฐกิจชุมชน “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง ปีที่ 3)” เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการสร้างโอกาสให้กลุ่มเกษตรกรผู้สูงอายุในพื้นที่ บ้านนางเหลียว บ้านม้า และบ้านจู้ด ตำบลลำปางหลวง อำเภอกาชา จังหวัดลำปาง ที่มีพื้นที่การผลิตรายย่อย ได้เกิดการพัฒนาทักษะความรู้ในอาชีพการเกษตร ให้มีตามมาตรฐานเกษตรปลอดภัย เพื่อพัฒนาไปสู่การผลิตพืชแบบอินทรีย์ตั้งแต่ต้นน้ำ จนถึงปลายน้ำ เป็นการสร้างฐานอาชีพให้แก่เกษตรกร ให้เกิดความมั่นคงในเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน ในการดำเนินงานของโครงการฯ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยการประยุกต์ใช้ วัทน. ที่เหมาะสมและต่อเนื่องตลอดกระบวนการผลิต มีกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีเชิงปฏิบัติการในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 8 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

กิจกรรมที่1 การจัดเวทีชุมชนเพื่อระดมความคิดและจัดทำแผนการดำเนินงานของชุมชน

กิจกรรมที่2 การถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการโรค แมลงศัตรูพืช และการควบคุมศัตรูพืชด้วยชีววิธี และวิธีผสมผสาน การสร้างคุณค่าการผลิตพืชของชุมชน เพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชนที่เข้มแข็ง

กิจกรรมที่3 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปและถนอมอาหารด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมจากพืชที่ปลูกในพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน

กิจกรรมที่4 กระบวนการสร้างอาหารชุมชนที่ปลอดภัยและการสร้างตลาดจำหน่ายสินค้าของธนาคารอาหารชุมชน

กิจกรรมที่5 กระบวนการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชนอย่างยั่งยืน

กิจกรรมที่6 กระบวนการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างธนาคารเมล็ดพันธุ์ชุมชนอย่างยั่งยืน

กิจกรรมที่7 การถอดองค์ความรู้ธนาคารอาหารชุมชนและธนาคารการผลิตเมล็ดพันธุ์ของชุมชน

กิจกรรมที่8. การติดตาม สรุปประเมินผลและจัดทำรายงาน

ดำเนินงานในพื้นที่ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีภายใต้โครงการนี้จำนวน 35 ราย (ตารางที่ 2) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 50 – 85 ปี โดยประกอบอาชีพเกษตรกร เพาะเห็ด ปลุกพืชผักสวนครัวเป็นรายได้หลัก ร้อยละ 87.71 และอาชีพอื่นๆ ค้าขาย แม่บ้าน ร้อยละ 12.29

การประเมินผลระหว่างกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีเชิงปฏิบัติการโดยใช้แบบฟอร์มของคลินิกเทคโนโลยีในการประเมินความพึงพอใจระหว่างการถ่ายทอดเทคโนโลยี สามารถสรุปได้ดังนี้

กิจกรรมที่1 การจัดเวทีชุมชนเพื่อระดมความคิดและจัดทำแผนการดำเนินงานของชุมชน

การดำเนินกิจกรรม มีจำนวนสมาชิกกลุ่มเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนแนวทางการดำเนินงานโครงการร่วมกับระหว่างนักวิจัยจากสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ข้อมูลวัดความพึงพอใจ หลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด ซึ่งพบว่าระดับของข้อมูลการวัดความพึงพอใจในด้านกระบวนการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ของวิทยากร ขั้นตอนการให้บริการ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร อาคารสถานที่ สื่อวีดิทัศน์ วัสดุฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม อยู่ในช่วงร้อยละ 100

กิจกรรมที่2 การถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการโรค แมลงศัตรูพืช และการควบคุมศัตรูพืชด้วยชีววิธี และวิธีผสมผสาน การสร้างคุณค่าการผลิตพืชของชุมชน เพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชนที่เข้มแข็ง

การดำเนินกิจกรรม การนำเสนอองค์ความรู้เรื่อง โรคพืช แมลงศัตรูพืช แมลงศัตรูธรรมชาติ การวางแผนการจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธี และการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานเพื่อให้เกษตรกรมีผลผลิตพืชที่ปลอดภัย

ข้อมูลวัดความพึงพอใจ หลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด ซึ่งพบว่าระดับของข้อมูลการวัดความพึงพอใจในด้านกระบวนการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ของวิทยากร ขั้นตอนการให้บริการ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร อาคารสถานที่ สื่อวีดิทัศน์ วัสดุฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม อยู่ในช่วงร้อยละ 100

ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรที่วิทยากรถ่ายทอด ความเหมาะสมของวิทยากร ระยะเวลาการฝึกอบรม ช่วงเวลาในการจัดฝึกอบรม และความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่ายหรือประโยชน์ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับ อยู่ในช่วงร้อยละ 100

สรุป โดยภาพรวมพบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีระดับความพึงพอใจระดับ มากที่สุดโดยรวมเฉลี่ยร้อยละ 100

กิจกรรมที่3 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปและถนอมอาหารด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมจากพืชที่ปลูกในพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน

การดำเนินกิจกรรม การนำผลผลิตที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากปีที่ 2 ที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องคือ การเพาะเห็ด เกษตรกรนำผลผลิตเห็ดในโรงเรือนมาทำการแปรรูป เป็น แหนมเห็ด น้ำพริกเห็ด ใส่อั่วเห็ด จำหน่ายและช่วงเทศกาลที่มีนักท่องเที่ยวเยอะ เกษตรกรก็จะวางแผนเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากสำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา ที่สนับสนุนฉลากและบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกล้วยน้ำว้า

ข้อมูลวัดความพึงพอใจ หลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด ซึ่งพบว่าระดับของข้อมูลการวัดความพึงพอใจในด้านกระบวนการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ของวิทยากร ขั้นตอนการให้บริการ

เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร อาคารสถานที่ สื่อวีดิทัศน์ วัสดุฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม อยู่ในช่วงร้อยละ 100

ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรที่วิทยากรถ่ายทอด ความเหมาะสมของวิทยากร ระยะเวลาการฝึกอบรม ช่วงเวลาในการจัดฝึกอบรม และความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่ายหรือประโยชน์ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับ อยู่ในช่วงร้อยละ 100

สรุป โดยภาพรวมพบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีระดับความพึงพอใจระดับ มากที่สุดโดยรวมเฉลี่ยร้อยละ 100

กิจกรรมที่4 กระบวนการสร้างอาหารชุมชนที่ปลอดภัยและการสร้างตลาดจำหน่ายสินค้าของธนาคารอาหารชุมชน

การดำเนินกิจกรรม เกษตรกรมีการวางแผนจัดทำปฏิทินการผลิตพืช เพื่อปลูกสลับหมุนเวียน ให้มีผลผลิตจำหน่ายตลอดทั้งปี รวมถึงจัดทำธนาคารอาหารของชุมชนที่เป็นแปลงผลิตรวม เพื่อเป็นแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ เป็นธนาคารเมล็ดพันธุ์ให้กับสมาชิกในชุมชน พร้อมทั้งวางแผนการผลิตพืชที่ตรงตามความต้องการของตลาด

ข้อมูลวัดความพึงพอใจ หลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด ซึ่งพบว่าระดับของข้อมูลการวัดความพึงพอใจในด้านกระบวนการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ของวิทยากร ขั้นตอนการให้บริการเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร อาคารสถานที่ สื่อวีดิทัศน์ วัสดุฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม อยู่ในช่วงร้อยละ 100

ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรที่วิทยากรถ่ายทอด ความเหมาะสมของวิทยากร ระยะเวลาการฝึกอบรม ช่วงเวลาในการจัดฝึกอบรม และความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่ายหรือประโยชน์ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับ อยู่ในช่วงร้อยละ 100

สรุป โดยภาพรวมพบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุดโดยรวมเฉลี่ยร้อยละ 100

กิจกรรมที่5 กระบวนการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชนอย่างยั่งยืน

การดำเนินกิจกรรม การนำเสนอแนวทางการผลิตพืชในวิถีกะอินทรีย์ การจัดการศัตรูพืช โรคแมลง ตามวิถีเกษตรอินทรีย์ การปฏิบัติงานในการผลิตพืชผักสวนครัวที่ถูกต้อง

ข้อมูลวัดความพึงพอใจ หลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด ซึ่งพบว่าระดับของข้อมูลการวัดความพึงพอใจในด้านกระบวนการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ของวิทยากร ขั้นตอนการให้บริการเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร อาคารสถานที่ สื่อวีดิทัศน์ วัสดุฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม อยู่ในช่วงร้อยละ 100

ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรที่วิทยากรถ่ายทอด ความเหมาะสมของวิทยากร ระยะเวลาการฝึกอบรม ช่วงเวลาในการจัดฝึกอบรม และความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่ายหรือประโยชน์ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับ อยู่ในช่วงร้อยละ 100

สรุป โดยภาพรวมพบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุดโดยรวมเฉลี่ยร้อยละ 100

กิจกรรมที่6 กระบวนการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างธนาคารเมล็ดพันธุ์ชุมชนอย่างยั่งยืน

การดำเนินกิจกรรม วิธีการจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ของชุมชน การวางแผนการผลิตพืชแต่ละชนิดให้เพียงพอต่อการบริโภคในชุมชน การจำหน่ายและการแปรรูป

ข้อมูลวัดความพึงพอใจ หลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด ซึ่งพบว่าระดับของข้อมูลการวัดความพึงพอใจในด้านกระบวนการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ของวิทยากร ขั้นตอนการให้บริการ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร อาคารสถานที่ สื่อวีดิทัศน์ วัสดุฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม อยู่ในช่วงร้อยละ 100

ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรที่วิทยากร ถ่ายทอด ความเหมาะสมของวิทยากร ระยะเวลาการฝึกอบรม ช่วงเวลาในการจัดฝึกอบรม และความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลา และค่าใช้จ่ายหรือประโยชน์ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับ อยู่ในช่วงร้อยละ 100

สรุป โดยภาพรวมพบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีระดับความพึงพอใจระดับ มากที่สุดโดยรวมเฉลี่ยร้อยละ 100

กิจกรรมที่7 การถอดองค์ความรู้ธนาคารอาหารชุมชนและธนาคารการผลิตเมล็ดพันธุ์ของชุมชน

การดำเนินกิจกรรม การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอความคิด เพื่อการปรับปรุงการดำเนินกิจกรรม ให้ตรงตามความต้องการและเหมาะสมกับเกษตรกรผู้สูงอายุ

ข้อมูลวัดความพึงพอใจ หลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด ซึ่งพบว่าระดับของข้อมูลการวัดความพึงพอใจในด้านกระบวนการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ของวิทยากร ขั้นตอนการให้บริการ เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร อาคารสถานที่ สื่อวีดิทัศน์ วัสดุฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม อยู่ในช่วงร้อยละ 100.00

ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรที่วิทยากร ถ่ายทอด ความเหมาะสมของวิทยากร ระยะเวลาการฝึกอบรม ช่วงเวลาในการจัดฝึกอบรม และความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลา และค่าใช้จ่ายหรือประโยชน์ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับ อยู่ในช่วงร้อยละ 100

สรุป โดยภาพรวมพบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีระดับความพึงพอใจระดับ มากที่สุดโดยรวมเฉลี่ยร้อยละ 100

2.3 การประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจระดับมาก – มากที่สุดในด้านต่างๆ หลังการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีเชิงปฏิบัติการ “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง ปีที่ 3)

รายการ	กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	เฉลี่ย
ท่านมีความพอใจในคำถามต่อไปนี้ระดับใด													
ข้อมูลวัดความพึงพอใจ													
1.ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
3. สิ่งอำนวยความสะดวก	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร													
4. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

5. ความเหมาะสมของเนื้อหา หลักสูตร	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
6. ความเหมาะสมของวิทยากร	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
7. ระยะเวลาการอบรม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
8. ช่วงเวลาการอบรม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
9. ความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลาและ ค่าใช้จ่าย	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
เฉลี่ยโดยภาพรวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์หลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี จำนวน 4 ครั้ง ทั้งหมด 12 กิจกรรม

รายการ	ระดับความพึงพอใจหลังการถ่ายทอดเทคโนโลยีครั้งที่ 1-4				
	1	2	3	4	เฉลี่ย
ข้อมูลผลสัมฤทธิ์					
1. นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้	100	100	100	100	100
2. นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ไม่ได้		-	-	-	-

ตารางที่ 5 ผลการประเมินความรู้ที่ได้รับสามารถช่วยเพิ่มรายได้เท่าไรต่อเดือน

ประมาณการรายได้ ที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละของผู้ที่คาดว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นในการถ่ายทอดครั้งที่ 1-4			
	1	2	3	4
<1000	12.12	5.56	0	4.00
1001-2000	33.33	30.56	17.14	12.00
2001-3000	24.24	41.67	68.57	64.00
3001-4000	21.21	22.22	14.29	20.00
4001-5000	9.09			
5001-6000				
ไม่ระบุ				
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00

1. ข้อมูลในภาพรวม

การติดตามผลการดำเนินการโครงการเพิ่มศักยภาพธุรกิจชุมชน“หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง ปีที่ 3)” ปี 2569 โดยการสนับสนุนของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยใช้แบบติดตามผลและการสอบถามข้อมูลจากสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 25 ราย จากผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 35 ราย คิดเป็น ร้อยละ 71.42 พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้คิดเป็น ร้อยละ 100 โดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในด้านเป็นรายได้หลัก/รายได้เสริม นำไปใช้ทันที ในครัวเรือน โดยสามารถนำความรู้ นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปขยายผลต่อในด้านการประยุกต์เป็นองค์ความรู้ใหม่ และไปต่อยอดในการปฏิบัติดูแลรักษามะนาวที่ปลูกในครัวเรือนให้มีการเจริญเติบโตที่ดี ได้ผลผลิตสามารถใช้ลดรายจ่ายในครัวเรือนและช่วยเพิ่มรายได้ต่อเดือน ในช่วง 9,000 บาท/เดือน มากถึงร้อยละ 42 สำหรับการประเมินรายได้ที่เพิ่มขึ้น พบว่า ผู้เข้าอบรมมีรายได้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 9,857.17 บาท/เดือน หรือ 118,285.71 บาท/ปี และผลตอบแทนของโครงการ มีมูลค่า 23.91 เท่าของงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุน ซึ่งแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 6 และ 7

ตารางที่ 6 ร้อยละของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ หลังการถ่ายทอดเทคโนโลยีในโครงการ

รายการ	ข้อมูลการติดตาม ผล (ร้อยละ)
1. การนำไปใช้ประโยชน์	
1. สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้	100.00
2. ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้	-
2 รูปแบบของรายได้	
1. รายได้หลัก	-
2. รายได้เสริม	100.00
3. ความรู้ที่ได้รับช่วยเพิ่มรายได้/ลดรายจ่ายได้กี่บาทต่อเดือน	
1. น้อยกว่า 1,000 บาท	-
2. 1,001 – 2,000 บาท	-
3. 2,001 – 3,000 บาท	-
4. 3,001 – 4,000 บาท	-
5. 4,001 – 5,000 บาท	-
6. 5,001 – 6,000 บาท	80
7. 6,001 – 7,000 บาท	-
8. 7,001 – 8,000 บาท	10
9. 8,001 - 9,000 บาท	5
10. 9,001 -10,000 บาท	-
11. มากกว่า 10,001 บาท	5
4. คุณภาพชีวิต	
1. สามารถระบุเป็นเงิน จำนวน บาทต่อเดือน	-
2. ไม่เป็นตัวเงิน แต่เป็นการนำความรู้ไปใช้พัฒนาอาชีพ	100.00
3. ไม่เป็นตัวเงิน แต่เป็นเรื่องความจำเป็นของสังคมหรือสิ่งแวดล้อมโดยรวม	-
4. ไม่เป็นตัวเงิน แต่สามารถประเมินได้ในด้าน.....	-
5. เริ่มนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เมื่อใด	
1. หลังการอบรมทันที	100.00
2. หลังการอบรมภายใน 1 เดือน	-
3. หลังการอบรมภายใน 3 เดือน	-
4. หลังการอบรมภายใน 6 เดือน	-
6. ความรู้ที่ได้รับไปใช้ที่ไหน	

รายการ	ข้อมูลการติดตาม ผล (ร้อยละ)
1. ใช้ในครอบครัว	100.00
2. ใช้ในชุมชน/กลุ่ม	-
3. ใช้ในที่ทำงาน	-
4. ใช้เมื่อมีโอกาส	-
7. นำความรู้ไปขยายผลต่อในด้านใด	
1. ประยุกต์เป็นองค์ความรู้ใหม่	100.00
2. เป็นวิทยากร/เผยแพร่ต่อ	-
3. ให้บริการ / คำปรึกษา	-
4. อื่นๆ (โปรดระบุ.....)	-

ตารางที่ 7 การประเมินการเพิ่มรายได้/ลดรายจ่าย

เพิ่มรายได้/ลดรายจ่าย (บาท/เดือน)	ร้อยละ	จำนวนคน	คิดเป็นรายได้ (บาท/เดือน)	
1. น้อยกว่า 1,000 บาท	-	-	-	-
2. 1,001 – 2,000 บาท	-	-	-	-
3. 2,001 – 3,000 บาท				-
4. 3,001 – 4,000 บาท				
5. 4,001 – 5,000 บาท				-
6. 5,001 – 6,000 บาท				-
7. 6,001 – 7,000 บาท				
8. 7,001 – 8,000 บาท				
9. 8,001 – 9,000 บาท	42.86	15	9,000	-
10. 9,001 – 10,000 บาท	42.86	15	10000	
11. มากกว่า 10,001 บาท	14.29	5	12000	-
รวม	100	35	345,000	-
รายได้เฉลี่ย (บาท/คน/เดือน)			9,857.17	-
รายได้เฉลี่ย (บาท/คน/ปี)			118,285.71	-
งบประมาณโครงการ			173,100	-
ต้นทุนโครงการต่อคน *			4,945.71	35
ผลตอบแทนโครงการ (เท่า) **			23.91	

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนโครงการต่อคน*} &= \frac{\text{เงินอุดหนุนโครงการ}}{\text{จำนวนผู้ได้รับการถ่ายทอด}} \\ &= 173,100/35 = 4,945.71 \text{ บาท}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{ผลตอบแทนโครงการ (เท่า)**} &= \text{รายได้เฉลี่ย*จำนวนคน} / \text{งบประมาณโครงการ} \\ &= 118,285.71 * 35 / 173,100 \\ &= 23.91 \text{ เท่า}\end{aligned}$$

2. การติดตามประเมินผล

การประสานงานกับผู้นำชุมชนและประธานกลุ่มเกษตรกรผู้สูงอายุ

3. การสรุปผลการดำเนินโครงการ

การดำเนินงานของโครงการในปีงบประมาณ 2569 ได้ผลที่สอดคล้องสูงกว่าเป้าหมายของโครงการที่กำหนดดังตารางต่อไป (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเป้าหมายและผลลัพธ์จากการดำเนินงานของโครงการเพิ่มศักยภาพธุรกิจชุมชน “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง ปีที่ 3)” ประจำปี 2569

ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ/ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (หน่วยนับ)	ข้อมูลที่ต้อง จัดเก็บ
1.จำนวนผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี (คน)	30	35
2.ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับการถ่ายทอดฯ	80	100
3.ร้อยละผู้รับการถ่ายทอดฯ มีการนำไปใช้ประโยชน์	80	100
4.จำนวนเทคโนโลยีที่มีการถ่ายทอด 4.จำนวนเทคโนโลยีที่มีการถ่ายทอด 4.1 การถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตพืชระบบอินทรีย์ 4.2 การถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตพืชระบบ GAP 4.3 การผลิตพืชด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม 4.4 กระบวนการขอรับรองมาตรฐานการผลิตพืช 4.5 การนำเทคโนโลยีระบบ Smart Farm มาประยุกต์ใช้ในการผลิตพืชผักสวนครัว และเห็ด 4.6 เทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชแบบอินทรีย์ 4.7เทคโนโลยีการผลิตปุ๋ยหมักผสมชีวภัณฑ์	5	7
5.สัดส่วนผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดจากการดำเนินงานคลินิกเทคโนโลยีโครงการ เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ	เท่ากับหรือ มากกว่า 1	23.91

บทที่ 3 สรุปผลการดำเนินงาน
โครงการ หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง
(Food Bank ลำปางหลวง ปีที่ 2) ปี 2568

3.1 สรุปผลการดำเนินงานตามค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของโครงการในภาพรวม ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ ค่าเป้าหมายในแต่ละปี (3 ปี) ของผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ

ผลผลิต/ผลลัพธ์	หน่วย	ค่าเป้าหมายในแต่ละปี					
		ปีที่ 1		ปีที่ 2		ปีที่ 3	
		แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
1. จำนวนคนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี	คน	100	107	100	107	30	35
2. จำนวนเทคโนโลยีที่ถ่ายทอด(ระบุรายละเอียดองค์ความรู้เทคโนโลยี)	เรื่อง	3	5	3	5	5	7
3. จำนวนวิทยากรที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นได้	คน	3	20	3	30	3	3
4. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ร้อยละ	80	99.70	80	100	80	80
5. จำนวนผู้นำความรู้/เทคโนโลยีที่ได้รับไปใช้ประโยชน์	คน	10	20	20	30	20	25
6. สัดส่วนมูลค่าทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น	เท่า	1.5	9.81	1.5	13.65	1.5	1.5

3.2สรุปผลการดำเนินงานตามค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (ปีที่ดำเนินการในปัจจุบัน)

ผลผลิต/ผลลัพธ์	หน่วย	ค่าเป้าหมาย	
		แผน	ผล
1. จำนวนคนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี	คน	30	35
2. จำนวนเทคโนโลยีที่ถ่ายทอด(ระบุรายละเอียดองค์ความรู้เทคโนโลยี)	เรื่อง	5	7
3. จำนวนวิทยากรที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นได้	คน	3	3
4. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ร้อยละ	80	80
5. จำนวนผู้นำความรู้/เทคโนโลยีที่ได้รับไปใช้ประโยชน์	คน	20	25
6. สัดส่วนมูลค่าทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น	เท่า	1.5	23.91

3.3 การประเมินผลกระทบจากการดำเนินโครงการ

1) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

(1) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

มูลค่ารายการผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มเกษตรกรคาดว่าจะผลิตเพื่อจำหน่ายต่อปี

โครงการหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง) ปีที่ 3

ประมาณการรายได้จากผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกร

ผลิตภัณ์อาหาร			
1	ผักกาดขาว (สระแม่, ผักไผ่)	70 บาท/กิโลกรัม × 50 กิโลกรัม/เดือน × 12 เดือน	45,000 บาท/ปี
2	เห็ดสด	80 บาท/กิโลกรัม × 100 กิโลกรัม/เดือน × 12 เดือน	96,000 บาท/ปี
3	ไข่ไก่สด	110 บาท/แผง × 20 แผง/เดือน × 12 เดือน	26,000 บาท/ปี
4	ผักสวนครัว (ตะข่า, กะหล่ำปลี, กะเพรา, ผักชี, และผักกาดเขียว)	70 บาท/กิโลกรัม × 35 กิโลกรัม/เดือน × 12 เดือน	40,000 บาท/ปี
5	ชุดผักแกล้งแค	30 บาท/ชุด × 100 ชุด/เดือน × 12 เดือน	36,000 บาท/ปี
6	ฟักทอง 1 ไร่	20 บาท × 2,000 กก./1 รอบการผลิต	40,000 บาท/ปี
7	ถั่วลิสง 1 ไร่	30 บาท × 500 กก./1 รอบการผลิต	15,000 บาท/ปี
8	ข้าวเหนียวหิวด	35 บาท × 50 ตู/เดือน × 12 เดือน	21,000 บาท/ปี
9	กล้วยน้ำว้าอบแห้งจากอินทรีย์	35 บาท × 50 ตู/เดือน × 12 เดือน	21,000 บาท/ปี
10	ถั่วลิสงหิวดพร้อมเปิดดอก	10 บาท/กิโลกรัม × 1,500 กิโลกรัม/รอบ × 4 รอบ	60,000 บาท/ปี

ผลิตภัณ์ที่อื่น ๆ	
1	ปุ๋ยหมักจากเห็ดที่เบ็ดดอกแล้ว 50 บาท/ถุง × 50 ถุง/เดือน × 12 เดือน 20,000 บาท/ปี
2	ปุ๋ยหมักมูลแพะผสมชีวภัณฑ์ ไตรโคเดอร์มา 150 บาท/ถุง × 100 กก. × 12 เดือน 54,000 บาท/ปี

งบประมาณที่ได้รับสนับสนุน มูลค่าทางการตลาด ROI และ SROI

โครงการหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง)

งบประมาณขอรับการสนับสนุน (ตามข้อมูลปีระบุ) **589,600** บาท

ปีที่ 1 พ.ศ. 2566	
งบประมาณที่ได้รับสนับสนุน:	170,000 บาท
มูลค่าทางการตลาดที่เกิดขึ้น:	373,400 บาท
มูลค่าทางเศรษฐกิจสุทธิ:	203,400 บาท
ROI:	119.65%
SROI:	2.20 เท่า

ปีที่ 2 พ.ศ. 2568	
งบประมาณที่ได้รับสนับสนุน:	169,600 บาท
มูลค่าทางการตลาดที่เกิดขึ้น:	259,000 บาท
มูลค่าทางเศรษฐกิจสุทธิ:	89,400 บาท
ROI:	52.71%
SROI:	1.53 เท่า

ปีที่ 3 พ.ศ. 2569	
งบประมาณที่ได้รับสนับสนุน:	173,100 บาท
มูลค่าทางการตลาดที่เกิดขึ้น:	474,000 บาท
มูลค่าทางเศรษฐกิจสุทธิ:	300,900 บาท
ROI:	173.83%
SROI:	2.74 เท่า

วิธีคำนวณ

- ROI = (รายได้ - งบประมาณ) ÷ งบประมาณ × 100
- SROI = รายได้ ÷ งบประมาณ
- มูลค่าทางเศรษฐกิจสุทธิ = รายได้ - งบประมาณ

หมายเหตุ: ข้อมูลต้นทุนทางระบุงบประมาณรวมทุกปี 589,600 บาท แต่เมื่อนำงบประมาณรายปีมารวมกันได้ 512,700 บาท แผนภาพนี้ใช้ผลรวมรายปีในการคำนวณ ROI และ SROI เพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลรายปี

(2) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

ผลของปุ๋ยหมักมูลแพะผสมชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มาต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของผักกาดขาวปลี

Effects of goat manure compost mixed with *Trichoderma* bio-product on growth and yield of Chinese cabbage (*Brassica rapa* subsp. *pekinensis*)

ศิริพร อัมพอง^{1,*}

Siriporn Amthong¹

พงษ์ยุทธ นามบุญเรือง²

Phongyuth Namboonruang²

รุ่งนภา ช่างเงา³

Rungnapha Changera³

สันติ ช่างเงา³

Sunti Changera³

¹สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กรุงเทพฯ 20000

²Agricultural Technology Research Institution, Rajabhat University of Technology, Lanna, Chiang Mai 50000

³*Corresponding author: amthong54@gmail.com

ประวัติบทความ

รับเรื่อง: 7 สิงหาคม 2567

รับแก้ไข: 25 พฤศจิกายน 2567

บทคัดย่อ

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์: การใช้ปุ๋ยหมักมูลแพะร่วมกับชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มาได้รับความนิยมและถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายในการเพิ่มผลผลิตพืช ผักกาดขาวปลี

นวัตกรรมปุ๋ยหมักมูลสัตว์ (แพะ ไก่ โค) ผสมชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา ส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช

นวัตกรรมปุ๋ยหมักมูลสัตว์ (แพะ ไก่ โค) ผสมชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา ส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช

1. การเตรียมปุ๋ยหมักมูลสัตว์

- เตรียมมูลสัตว์ 100 กิโลกรัม
- มูลสัตว์ 1 กิโลกรัม ผสมน้ำ 1 ลิตร
- มูลสัตว์ 1 กิโลกรัม ผสมน้ำ 1 ลิตร
- มูลสัตว์ 1 กิโลกรัม ผสมน้ำ 1 ลิตร
- มูลสัตว์ 1 กิโลกรัม ผสมน้ำ 1 ลิตร
- มูลสัตว์ 1 กิโลกรัม ผสมน้ำ 1 ลิตร

2. การเตรียมชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา

1. เตรียมดินร่วนซุย 1 กิโลกรัม
2. เติมน้ำ 1 ลิตร
3. เติมน้ำ 1 ลิตร
4. เติมน้ำ 1 ลิตร
5. เติมน้ำ 1 ลิตร
6. เติมน้ำ 1 ลิตร
7. เติมน้ำ 1 ลิตร

3. ปุ๋ยหมักมูลสัตว์

- ปุ๋ยหมักมูลสัตว์ 1 กิโลกรัม
- ปุ๋ยหมักมูลสัตว์ 1 กิโลกรัม
- ปุ๋ยหมักมูลสัตว์ 1 กิโลกรัม
- ปุ๋ยหมักมูลสัตว์ 1 กิโลกรัม
- ปุ๋ยหมักมูลสัตว์ 1 กิโลกรัม
- ปุ๋ยหมักมูลสัตว์ 1 กิโลกรัม

4. วิธีการใช้

1. ผสมปุ๋ยหมักมูลสัตว์ 1 กิโลกรัม
2. ผสมปุ๋ยหมักมูลสัตว์ 1 กิโลกรัม
3. ผสมปุ๋ยหมักมูลสัตว์ 1 กิโลกรัม

เหมาะสำหรับ: พืชผัก ไม้ผล และพืชสวนทั่วไป

3.4 สรุปกิจกรรมที่บรรลุเป้าหมายตามแผนการดำเนินงานของโครงการ (ตั้งแต่ปีแรก – ปีปัจจุบัน) และที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนการดำเนินงานของโครงการ (พร้อมระบุเหตุผลและแนวทางการดำเนินงานในปีต่อไป)

ปีที่ 1 (พ.ศ. 2567)

กิจกรรมที่ 1 การจัดเวทีชุมชนเพื่อระดมความคิดและจัดทำแผนการดำเนินงานของชุมชน

กิจกรรมที่ 2 การถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตพืชระบบ GAP

กิจกรรมที่ 3 การถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตพืชระบบอินทรีย์

กิจกรรมที่ 4 องค์ความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม

กิจกรรมที่ 5 กระบวนการขอรับการขึ้นทะเบียนมาตรฐานการผลิตพืชระบบ GAP และระบบอินทรีย์

กิจกรรมที่ 6 การนำเทคโนโลยีระบบ Smart Farm อย่างง่ายมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชอาหารของชุมชน

กิจกรรมที่ 7 การสรุปบทเรียนและถอดองค์ความรู้

ปีที่ 2 (พ.ศ. 2568)

กิจกรรมที่ 1 การจัดเวทีชุมชนเพื่อระดมความคิดและจัดทำแผนการดำเนินงานของชุมชน

กิจกรรมที่ 2 การถ่ายทอดองค์ความรู้ธนาคารเมล็ดพันธุ์ชุมชน

กิจกรรมที่ 3 การถ่ายทอดองค์ความรู้กระบวนการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพเพื่อจัดทำธนาคารเมล็ดพันธุ์ของชุมชน

กิจกรรมที่ 4 การถ่ายทอดองค์ความรู้กระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์และการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมของชุมชน

กิจกรรมที่ 5 การศึกษาดูงานแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอินทรีย์

กิจกรรมที่ 6 การสรุปบทเรียนและถอดองค์ความรู้

กิจกรรมที่ 7 การติดตาม สรุปประเมินผล

ปีที่ 3 (พ.ศ.2569)

กิจกรรมที่1 การจัดเวทีชุมชนเพื่อระดมความคิดและจัดทำแผนการดำเนินงานของชุมชน

กิจกรรมที่2 การถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการโรค แมลงศัตรูพืช และการควบคุมศัตรูพืชด้วยชีววิธี และวิธีผสมผสาน การสร้างคุณค่าการผลิตพืชของชุมชน เพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชนที่เข้มแข็ง

กิจกรรมที่3 การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปและถนอมอาหารด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมจากพืชที่ปลูกในพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน

กิจกรรมที่4 กระบวนการสร้างอาหารชุมชนที่ปลอดภัยและการสร้างตลาดจำหน่ายสินค้าของธนาคารอาหารชุมชน

กิจกรรมที่5 กระบวนการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชนอย่างยั่งยืน

กิจกรรมที่6 กระบวนการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างธนาคารเมล็ดพันธุ์ชุมชนอย่างยั่งยืน

กิจกรรมที่7 การถอดองค์ความรู้ธนาคารอาหารชุมชนและธนาคารการผลิตเมล็ดพันธุ์ของชุมชน

กิจกรรมที่8. การติดตาม สรุปประเมินผลและจัดทำรายงาน

3.5 สรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณตามรายการกิจกรรมที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

ปีงบประมาณ (พ.ศ.)	งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน (บาท)	งบประมาณที่ใช้จ่าย (บาท)	งบประมาณคงเหลือ (บาท)	หมายเหตุ
2567	170000	170000	-	
2568	169600	169600	-	
2569	173100	173100	-	
รวม	512700	512700		

ภาคผนวก

โครงการ “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง)” ปีที่ 3

โดยสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ณ ที่ทำการศาลาหมู่บ้านไหล่หิน ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ภาพกิจกรรมที่ 1 การสร้างธุรกิจชุมชนแบบมีส่วนร่วมและการสร้างอัตลักษณ์สินค้าชุมชน

และกิจกรรม“การถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการโรคแมลงศัตรูพืช การควบคุมโดยชีววิธีและวิธีผสมผสาน”

วันที่ 4-5 กรกฎาคม พ.ศ. 2569 ณ ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

โครงการ “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง)” ปีที่ 3
โดยสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ณ ที่ทำการศาลาหมู่บ้านไหล่หิน ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
กิจกรรมที่ 2 กิจกรรม “การแปรรูปและถนอมอาหารด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม”
วันที่ 18-19 กรกฎาคม 2569

โครงการ “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง)” ปีที่ 3
โดยสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ณ ที่ทำการศาลาหมู่บ้านไหล่หิน ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
กิจกรรมที่ 3 ในระหว่างวันที่ 1-2 สิงหาคม พ.ศ. 2569

โครงการ “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง)” ปีที่ 3
โดยสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ณ ที่ทำการศาลาหมู่บ้านไหล่หิน ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
กิจกรรมที่ 4 วันที่ 8-9 สิงหาคม 2569

โครงการ “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง)” ปีที่ 3

โดยสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ณ ที่ทำการศาลาหมู่บ้านไหล่หิน ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรม “กระบวนการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชนอย่างยั่งยืน” ณ

ที่ทำการศาลาหมู่บ้านนางเหลียว ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ในระหว่างวันที่ 15-16 สิงหาคม พ.ศ. 2569

โครงการ “หมู่บ้านเกษตรอินทรีย์วิถีคนลำปางหลวง (Food Bank ลำปางหลวง)” ปีที่ 3
โดยสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ณ ที่ทำการศาลาหมู่บ้านไหล่หิน ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
กิจกรรมที่ 6 วันที่ 22-23 สิงหาคม ๒๕๖๔

รายชื่อผู้เข้าร่วมอบรม

ลำดับที่	ชื่อ/สกุล	ที่อยู่ (หมู่ที่/ตำบล/อำเภอ/จังหวัด)	อาชีพ	รายได้ปัจจุบันต่อปี
1	นางบัวผัน ศรีแก้ว	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
2	นางนิชาภัทร ออกตัน	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
3	นายณัฐพล บุญมา	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
4	นางอำพร วรรณศรี	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
5	น.ส.สมพร คำอ้าย	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
6	นางมานี พูลชา	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
7	นางแก้ววรรณ บุญมา	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
8	นางสมจิต ออกตัน	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
9	นางสาวนิตยา ชุ่มศรี	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
10	อัครเดช บู่ทอง	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
11	เพ็ญจันทร์ แดนคำ	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
12	มานี เครื่องชัย	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
13	หนูแดง อุดม	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
14	จันทร์เพ็ญ พุฒินันท์	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
15	นางนิตยา ชันแก้ว	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
16	นางพัตร จันทร์มณี	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
17	นางทัศนีย์ วิเศษ	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
18	นางบัวบาน กุลกิจ	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
19	นางดวงเดือน ทิพย์ศรีบุตร	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
20	นายจักรี อ่อนเจริญ	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
21	นางก๊อดแก้ว บุญทอง	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
22	นางอรุณี นันทะโค	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน

23	นางวาริณี จงจันทร์ทรา	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
24	นายบุญส่วย วจิกรรม	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
25	นางอัศรี แดงประดับ	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
26	นางนิตยา จันทรมณี	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
27	นางพวงพิศ พุทธสอน	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
28	นางบุญศรี สุทโท	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
29	นางบุญทัน มณีอรุณ	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
30	นายไกรวิเศษ สุทโท	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
31	นางเกษรินทร์ รัตนภรณ์	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
32	นางมาลัย พันธุ์ศรี	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
33	นางฐิติพร วิรุฬหิต	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
34	นางทองศรี เรืองสิริกุล	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน
35	นายฤทธิ ธีราช	หมู่ 4 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง	เกษตร	มากกว่า 5000 บาท/เดือน